

Облік і оподаткування

УДК 657

Безелюк А.М., магістрант, I курс, ФОФ
Науковий керівник – Г.Ю. Хоменко, к.е.н.

Житомирський державний технологічний університет

ПРОБЛЕМА РЕГУЛЮВАННЯ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, У ЧЕСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ

На сьогоднішній день проблема легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, являється глобальною проблемою. Перед науковцями поставлені завдання, що полягають в проведенні детального аналізу процесів в злочинному бізнесі. Також на основі аналітичних даних варто проаналізувати певні прогностичні уявлення та механізми протидії цього явища.

В даному питанні варто удосконалити систему правового регулювання, організаційних заходів. Саме вони спрямовані на виявлення та ліквідацію проблеми легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом. В рамках проведеного дослідження відомі наукові доробки О. Барановського, С. Буткевича, Л. Воронова, Л. Кривоноса, В. Куркіна. Також розглядом даного питання займалися чеські дослідники, такі як М. Коларова, П. Місянік, М. Ножіни, П. Лішки, М. Резкова, Ю. Єлінека та інші.

Для України це питання є особливо важливим в рамках виконання положень Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Дослідники наголошують на необхідності вирішення локальних задач протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом. Необхідною є потреба створення фінансово-економічного механізму національної системи протидії легалізації таких доходів. Варто розглянути досвід Чеської Республіки для можливого запозичення в майбутньому в Україні [1].

Чеське законодавство трактує поняття «легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом» у Страсбурзькій конвенції [2]. В даному контексті поняття «доходи» – це не лише грошові кошти, а економічна винагорода. Таким чином відбувається приховування незаконного способу отримання економічних вигод, що становить засобів вчинення наступного злочину. Така ситуація являється потенційною загрозою для країни. Варто відзначити перший захід регулювання цієї проблеми в Чехії. Це прийняття Урядом Чехословацької федеративної Республіки постанови № 734 від 14.11.1991 р. про оподаткування і контроль. Дана постанова спрямована на покращення контролю за сплатою податків [3].

Восени 2015 року Міністерство фінансів здійснило вимірювання рівня фінансової грамотності дорослого населення Чеської Республіки. Дане опитування було проведено разом з іншими десятками країн Організації економічного співробітництва та розвитку. В ході дослідження було виявлено [4]: 2/3 дорослого населення Чехії не поводить себе економічно відповідально. Тільки 6% мають високий рівень економічної відповідальності; 19 % населення не можуть бути активними. Тобто 1/3 населення заощаджує готівкові кошти, 54 % використовують поточний рахунок; 42 % всього населення не може правильно підрахувати відсотки.

Таблиця 1

Рівень фінансових знань чеського населення, 2015 р. [5]

Найвищий рівень	Найнижчий рівень
Люди з повною вищою освітою	Люди з базовою освітою
Люди з високими доходами	Економічно неактивна частина населення
Торговці середнього віку	Люди з низькими доходами
	Студенти, населення, молодше 29 років

Міністерство фінансів дослідило рівень фінансових знань у населення в контексті того, хто здатний займатися легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом. Отже, для того, щоб подолати проблему легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, необхідно внести зміни в законодавчу та нормативно-правову базу регулювання Чеської Республіки. Можливим варіантом є розробка спеціальних методів, ключових аспектів, які можна віднести до найбільшого ризику. Саме вони потребують ретельної перевірки.

Список використаної літератури:

1. Council Directive 91/308/EEC of June 1991 on prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kapitalmarktrechtinternet.eu/en/Areas%20of%20Law/Private_Law/European_Law/41/Directive_91_308_EWG.htm
2. Directive (EU) 2015/849 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=uriserv%3A0J.L_.2015.141.01.0073.01.ENG.
3. Directive 2001/ 97/EC of the European Parliament and of the Council of 4 December 2001 amending Council Directive 91/308/EEC on prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering Commission Declaration [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kapitalmarktrechtinternet.eu/en/Areas%20of%20Law/Capital_Markets_Law/European_Law/9004/Directive_2001_97_E_G.htm.
4. Directive 2005/60/EC of 26 October 2005 on prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering and terrorist financing, яка замінила Директиву Ради 91/308 ЄЕС.
5. Hospodarske Noviny. Vláda projedná novou protikorupční strategii pro roky 2015 až 2017, 14.12.2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://domaci.ihned.cz/c1-63259580-vlada-projedna> – № 2/2015 ISSN 1992-2337 14 novou-protikorupcni-strategii-pro-roky-2015-az-2017.

С.Л. Безручук, к.е.н., доц.
В.М. Седляр, бакалавр, гр. ОА-82, IV курс, ФОФ
Житомирський державний технологічний університет

ОБЛІК ВИТРАТ НА СТВОРЕННЯ ТА РОЗМІЩЕННЯ ВЕБ-САЙТУ: ПРОБЛЕМИ ВИЗНАННЯ

На сьогоднішній день Інтернет міцно увійшов у наше життя. Купівля і продаж товару через інтернет-магазин, реклама продукції, повідомлення про нові види послуг, ціни, контакти та багато іншого сьогодні можливо завдяки йому. Практично кожне підприємство прагне мати свій веб-сайт, адже це дає величезні можливості заявити про себе, розширити свій бізнес, залучити нових покупців і замовників, нових партнерів. Актуальним різновидом торгівлі також є торгівля через інтернет-магазин.

Питанням обліку витрат на створення веб-сайтів присвячували увагу О.Л. Біляченко [1], І. Голошевич, І. Губіна, Г. Красноступ, В.А. Рисіна, І.В. Самойлова, О.В. Шипунова та ін. Проте і до сьогодні, багато питань залишаються не вирішеними, зокрема і через відсутність регулювання обліку.

Національні стандарти не висвітлюють питання відображення у бухгалтерському обліку витрат, пов'язаних зі створенням веб-сайта та інтернет-магазинів. У податковому законодавстві України також немає спеціального розділу, який би регламентував порядок відображення подібних витрат.

Під веб-сайтом зазвичай розуміють сукупність веб-сторінок, доступних у мережах Інтернет, які є об'єднані як за змістом, так і за навігацією під єдиним доменним ім'ям. Це досить узагальнене визначення, яке не пояснює суть такого поняття.

З метою обліку слід знати тлумачення вітчизняних нормативних документів, які містять декілька досить схожих між собою визначень веб-сайту. Наприклад, у розпорядженні «Про веб-ресурси Верховної Ради України» від 19.05.15 р. № 699, веб-сайт – сукупність інформаційних ресурсів (електронних документів), програмних та апаратних засобів, що забезпечують доступ юридичних і фізичних осіб до інформаційних ресурсів та інформаційних послуг певного суб'єкта за унікальною адресою в мережі Інтернет [4].

Інтернет-магазином називають інтерактивний сайт, на якому рекламуються товари та послуги і через який здійснюється купівля-продаж товарів, робіт, послуг. Проблеми ідентифікації сайта полягають також в тому, що він є досить неоднорідним об'єктом, що складається з кількох складових (програмного забезпечення, доменного імені, змісту, реклами). Не визначеними також лишаються питання, чи понесені витрати у процесі створення є витратами операційної діяльності чи підприємство створює нематеріальний актив.

В бухгалтерському обліку, витрати на створення веб-сайту можна відобразити двома способами: одразу списати їх на витрати підприємства чи капіталізувати, визнавши веб-сайт нематеріальним активом. Так, відповідно до П(С)БО 8, аналізуються ознаки нематеріальних активів. Зокрема, якщо одночасно виконуються такі умови (п. 4, 6, 7 П(С)БО 8) [3]:

- 1) підприємство має намір, технічну можливість та ресурси для доведення активу до стану, в якому він придатний для реалізації або використання;
- 2) актив може бути ідентифікований (вартість може бути достовірно визначена);
- 3) є імовірність отримання майбутніх економічних вигід.

У такому випадку понесені витрати на створення формують первісну вартість нематеріальних активів.

Якщо створений нематеріальний актив назвати в обліку веб-сайт, то не всі витрати на його створення та доведення до стану, в якому він придатний для використання, сформують його первісну вартість. Адже, виходячи з груп нематеріальних активів, зазначених у п. 5 П(С)БО8, такий нематеріальний актив може належати до авторських та суміжних прав [3]. Витрати на просування сайта та його дослідження не є нематеріальним активом, отже належать до витрат звітного періоду, у якому були понесені.

Веб-сайт може належати до об'єктів права інтелектуальної власності у частині витрат на створення його дизайну та комп'ютерних програм, які були створені для функціонування веб-сайта. Якщо на сайті розміщено рекламу у вигляді каталогів товарів і така пропозиція не має ознак творчої праці автора, тоді ця інформація не є об'єктом права інтелектуальної власності. Отже, на створення сайта об'єктом авторського права можуть бути не всі витрати, а лише ті, які були спрямовані на створення нових та унікальних товарів.

Також слід розрізняти створення веб-сайту і використання доменного імені. Якщо підприємство не має на нього права власності, то вважаємо, що всі витрати, пов'язані з його використанням, не можуть бути нематеріальним активом. Для створення сайтів компанії звертаються до сторонніх фахівців або створюють сайт самотужки. У ПКТ 32 закріплено такі поетапні підходи до обліку витрат на створення веб-сайту:

Етап 1. Планування. Витрати даного етапу визнаються у періоді, коли вони понесені. Цей підхід прийнятий і для користувачів національного бухгалтерського обліку. Згідно з п. 9 П(С)БО 8 витрати на дослідження не визнають нематеріальними активами, а відображають у складі витрати того звітного періоду, у якому вони були здійснені [3].

Етап 2. Розробка прикладних програм та інфраструктури, етап графічного дизайну та розробки контенту. Витрати понесені на цих етапах, включають до собівартості веб-сторінки, визнаної як нематеріальні активи. За умови, що ці витрати можна безпосередньо віднести на собівартість нематеріальних активів і вони необхідні для створення, виготовлення, підготовки веб-сторінки до функціонування із запланованою метою.

Етап 3. Операційний етап. Витрати цього етапу визнають у періоді, коли вони понесені (крім випадків, коли витрати відповідають критеріям визнанням нематеріальних активів, викладеним у 18 МСБО 38 [2]). Веб-сайт зараховують на баланс за первісною вартістю (п. 10 П(С)БО 8). Для створеного нематеріального активу вона включає такі витрати періоду розробки об'єкта (п. 17 П(С)БО 8):

- прямі витрати на оплату праці;
- прямі матеріальні витрати;
- інші витрати, безпосередньо пов'язані зі створенням такого нематеріального активу та приведенням його до стану придатності для використання за призначенням [3].

Слід зазначити, що у податковому обліку витрати на створення сайту не відносяться до валових витрат та повинні амортизуватися як нематеріальні активи. Тому, на нашу думку, і в бухгалтерському обліку їх слід визнавати нематеріальним активом з метою уникнення «подвійності обліку».

Витрати на провадження права на використання домену веб-сайту, доцільно включати до витрат на збут. Якщо домен продовжується на термін, який перевищує звітний період, вартість послуги краще списувати до витрат поступово. Поточність витрат стосується й послуг зі зберігання файлів веб-сайту на серверах, тобто хостингу або колокації. Завдяки послугам хостингу або колокації забезпечується цілодобовий доступ відвідувачів до веб-сайту інтернет-магазину. Вони безпосередньо зв'язані з продажем товарів, тому включаються до витрат на збут звітного періоду. Витрати на просування сайту теж, по суті, спрямовані на отримання раніше запланованих економічних вигод від його використання, тому також включаються до збутових витрат періоду.

Витрати, пов'язані з реєстрацією доменного імені, в бухгалтерському обліку відносяться до витрат майбутніх періодів, так як доменне ім'я реєструється на один (або більше) рік, а рахунок сплачується одразу за весь період реєстрації. Дані витрати обліковуються на рахунку 39 "Витрати майбутніх періодів", а в подальшому вони поступово списуються на витрати на збут. У податковому обліку ці витрати відносять до валових витрат підприємства, як витрати пов'язані з підготовкою та веденням виробництва та реалізації продукції.

Список використаної літератури:

1. Біляченко О.Л. Особливості бухгалтерського обліку інтернет-реклами в сучасних умовах господарювання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?...2...
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи» від 01.01.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_050.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затв. наказом Міністерства фінансів України від 18.10.99 р. № 242 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0750-99&p=1310285366168501>
4. Розпорядження Голови Верховної Ради України «Про веб-ресурси Верховної Ради України» від 19.05.15 р. № 699 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/699/15-%D1%80%D0%B3>.

К.В. Безверхий, к.е.н., докторант кафедри обліку і оподаткування
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ СУТТЄВОСТІ В ІНТЕГРОВАНИЙ ЗВІТНОСТІ КОРПОРАТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Принцип суттєвості є основоположним принципом, на якому базується система інтегрованої звітності підприємства, адже, як показала міжнародна практика, інформативні звіти повинні містити суттєву інформацію, яка визначається зацікавленими сторонами, а також самим підприємством для прийняття ними ефективних управлінських рішень. Вищенаведений принцип недостатньо висвітлений для цілей підготовки, складання, подання та оприлюднення інтегрованої звітності українських корпоративних підприємств. Тому актуальним питанням є реалізація принципу суттєвості в інтегрованій звітності українських корпоративних підприємств.

Пропонується розглянути, як інтегровані звіти українських підприємств, що складають звітність за Міжнародними основами інтегрованої звітності використовують принцип суттєвості на практиці.

В інтегрованому звіті НАК «НАФТОГАЗ України» за 2016 рік відсутній розділ щодо розкриття принципу суттєвості, проте в таблиці показників звітності GRI, номер показників G4-17 «Перерахувати всі юридичні особи, звітність яких була включена до консолідованої фінансової звітності або аналогічні документи. Повідомити, чи включено в звіті про сталий розвиток інформації про будь-яку юридичну особу, звітність якої була включена до консолідованої фінансової звітності або аналогічні документи», G4-18 «Пояснити методику визначення змісту звіту і границь аспектів. Пояснити, як організація застосовувала принципи підготовки звітності при визначенні змісту звіту», G4-19 «Список всіх суттєвих аспектів, виявлених в процесі визначення змісту звіту», G4-20 «Опис меж кожного суттєвого аспекту в середині організації», G4-21 «Опис меж кожного суттєвого аспекту за межами організації», G4-22 «Опис усіх переформульовань показників, опублікованих в попередніх звітах, і причин таких переформульовань», G4-23 «Істотні зміни охоплення і межі аспектів в порівнянні з попередніми звітними періодами» є посилання на відповідні сторінки річного звіту НАК «НАФТОГАЗ України» за 2016 рік, де визначаються суттєві аспекти та межі інтегрованої звітності.

З метою визначення суттєвих тем та питань, які потребують висвітлення в інтегрованому звіті, НАК «НАФТОГАЗ України» використовує різні інструменти для врахування думок внутрішніх та зовнішніх зацікавлених сторін:

- 1) аналіз зовнішнього інформаційного поля компанії;
- 2) аналіз річних звітів та звітів в сфері сталого розвитку компаній-аналогів в Україні та закордоном;
- 3) анкетування внутрішніх структурних підрозділів та дочірніх підприємств Нафтогазу;
- 4) консультації з представниками вищого керівництва компанії;
- 5) аналіз пропозицій та побажань інших внутрішніх та зовнішніх зацікавлених сторін.

На основі аналізу побажань та інтересів зацікавлених сторін НАК «НАФТОГАЗ України» сформував загальний список важливих аспектів. Кожен аспект з цього списку оцінювався залежно від його актуальності та важливості для зацікавлених сторін і таким чином було визначено перелік суттєвих аспектів, які розкриті в звіті (табл. 1).

Таблиця 1

Суттєві аспекти інтегрованої звітності НАК «НАФТОГАЗ України» та її межі

№ з/п	Категорія / підкатегорія	Суттєвий аспект	Межі інтегрованої звітності
1	Економічна	Економічна результативність	Усі підприємства групи
		Непрямий економічний вплив	Укргазвидобування, Укрнафта, Укртрансгаз
2	Екологічна	Енергоспоживання і енергоефективність	Укргазвидобування, Укрнафта, Укртрансгаз та Укртранснафта
		Водні ресурси	Укргазвидобування, Укрнафта, Укртрансгаз та Укртранснафта
		Викиди парникових газів	Усі підприємства групи
		Викиди в атмосферу забруднюючих речовин	Усі підприємства групи
		Стоки і відходи	Укргазвидобування, Укрнафта, Укртрансгаз та Укртранснафта
		Витрати на охорону навколишнього середовища	Усі підприємства групи

Продовження табл. 1

1	2		3	4
3	Соціальна	Практика трудових відносин і гідна праця	Зайнятість	Усі підприємства групи
			Взаємовідносини працівників та керівництва	Усі підприємства групи
			Здоров'я і безпека на робочому місці	Усі підприємства групи
			Підготовка і навчання працівників	Усі підприємства групи
			Різноманітність і рівні можливості	Усі підприємства групи
	Права людини	Суспільство	Протидія дискримінації	Усі підприємства групи
			Дитяча праця	Усі підприємства групи
			Примусова праця	Усі підприємства групи
			Підтримка місцевих громад	Усі підприємства групи

Джерело: Складено автором на основі інтегрованої звітності НАК «НАФТОГАЗ України» за 2016 р.

Виходячи з вищенаведеного принцип суттєвості інтегрованої звітності тісно пов'язаний з принципом взаємодії із зацікавленими сторонами, адже при формуванні суттєвих аспектів враховуються побажання та інтереси зацікавлених сторін.

Оцінюючи суттєвість тем для цілей інтегрованої звітності за 2015 р., ДТЕК в спирається на принципи доцільності і актуальності в умовах українського контексту. За підсумками аудиту інформаційних матеріалів в ЗМІ, аналізу змісту нефінансових звітів провідних енергетичних компаній, досліджень соціального клімату на підприємствах Групи ДТЕК, змісту діалогів із зацікавленими сторонами були визначені наступні суттєві для звіту теми (табл. 2)

Таблиця 2

Суттєві теми в інтегрованій звітності ДТЕК в контексті національного та міжнародного рівня

№ з/п	Контекст	Ступінь суттєвості		
		Низький	Середній	Високий
1	Міжнародний	Переваги різних тарифів для споживачів	Нова філософія: соціальна та клієнтоорієнтована енергетика	Модернізація енергосистем і відновлення основних фондів (Східна Європа)
		Безпека мережевої інфраструктури для населення	Просування відповідального енергоспоживання	Енергоефективність та зниження викидів парникових газів
		Наукові розробки і дослідження	Комбіноване використання видів палива, розвиток відновлюваної енергетики	Взаємодія з клієнтами
		Взаємодія з підрядниками	Інвестиції в нові технології	Управління екологічними впливами
2	Україна	Збереження біорізноманіття	Покращення системи моніторингу довкілля	Стратегія ДТЕК і напрямки інвестицій
			Необхідність національної стратегії щодо сталого розвитку	Підвищення рівня життя населення територій діяльності підприємств
			Партнерство з некомерційними організаціями	Безпека праці шахтарів
			Управління відходами до їх повної утилізації	Система оплати праці на підприємствах
			Розвиток соціального підприємництва	Якість послуг освіти та охорони здоров'я Реструктуризація вугільної галузі та енергетичного сектора в цілому

Джерело: Складено автором на основі інтегрованої звітності ДТЕК за 2015 р.

Так, як видно з табл. 2 суттєві аспекти в інтегрованій звітності ДТЕК враховують національний і міжнародний рівень в розрізі низького, середнього та високого ступеня суттєвості. Для практичної реалізації принципу суттєвості в інтегрованій звітності українських корпоративних підприємств пропонується:

1. Включити принцип суттєвості в основну частину інтегрованої звітності корпоративних підприємств та описати його в елементі «основні принципи підготовки та презентації», що на даний час відсутній в інтегрованій звітності українських підприємств.

2. Використовувати даний принцип при розкритті таких елементів інтегрованої звітності як огляд організації і зовнішнє середовище, управління, бізнес-модель, ризики та управління, стратегія і розподіл ресурсів, результати діяльності, перспективи на майбутнє, основні принципи підготовки та презентації, що передбачені Міжнародними основами інтегрованої звітності.

**К. Бовсунівська, магістрант, I курс, гр. ООМ-4, ФОФ
Науковий керівник – Г.Ю. Хоменко, к.е.н.
Житомирський державний технологічний університет**

СУТНІСТЬ ПОНЯТЬ «КОРПОРАЦІЯ» ТА «КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ»: ОБЛІКОВО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ

За сучасних умов розвитку економіки провідне місце серед різноманітних форм організації підприємницької діяльності посідають корпорації. Світовий досвід свідчить, що в економічно розвинутих країнах основою національних економік є корпорації, так як вони сприяють концентрації капіталу та інвестуванню його в різні сфери, які забезпечують конкурентоздатність економіки на національних і світових ринках.

У результаті глобалізації трансформується система економічної координації і характер відносин держави та економічних агентів. Держава втрачає свої позиції контролера й головного політичного гравця у сфері міжнародних економічних відносин. Своїм місцем вона з часом поступається транснаціональним корпораціям.

Корпорації є структурно більш складними територіальними соціально-економічними й технічними системами, яким притаманні інтеграція різноманітних ресурсів і факторів, диференціація комерційного ризику, використання ефекту синергізму, переваг ефекту масштабу й спеціалізації, прийняття правової, економічної і соціальної відповідальності з обмеженням особистої. Їх ефективна діяльність у ринкових умовах значною мірою залежить від розвитку двох взаємопов'язаних процесів – корпоративного управління та бухгалтерського обліку [2, с. 27].

Поняття “корпорація” є занадто широким, щоб можна було дати йому єдине і вичерпне трактування. Розглянемо його трактування в нормативних документах України.

У Цивільному кодексі України від 16 січня 2003 р. № 435-IV відсутній термін “корпорація”.

В Господарському кодексі України від 16 січня 2003 р. № 436-IV це поняття наводиться, але надто суперечливо. У статті 120 надається визначення корпорації (як договірного об'єднання, створеного на основі поєднання виробничих, наукових і комерційних інтересів підприємств, що об'єдналися, з делегуванням ними окремих повноважень централізованого регулювання діяльності кожного з учасників органам управління корпорації), частина 5 статті 63 – поняття корпоративного підприємства (господарські товариства та інші підприємства, засновані на приватній власності двох або більше осіб).

На основі аналізу вказаних нормативно-правових документів І.В. Спасибо-Фатєєва зазначає на застосуванні перевернутої термінології: “...господарське товариство визначається через поняття “підприємство” всупереч Цивільному кодексу України, яке підприємство вважає об'єктом права (майном), а не суб'єктом права. З цього хоча б ясно, що господарські товариства однозначно розуміються Господарському кодексу України як корпоративні організації” [1].

Проведений огляд нормативних документів щодо трактування понять “корпорація” та “корпоративне підприємство” підтверджує наявність вад у визначеннях та класифікації підприємств, суб'єктів господарювання та інших утворень.

Таким чином, законодавство України не містить чіткого поняття корпорації, у зв'язку з чим виникають певні ускладнення при його вживанні.

В Україні звітність за Міжнародними стандартами фінансової звітності повинні складати всі компанії, що представляють суспільний інтерес – публічні акціонерні товариства, цінні папери яких купуються та продаються на фондовій біржі, банки, страховики та інші фінансові установи, які здійснюють діяльність на підставі ліцензії. Крім того, останніми змінами до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” до складу таких підприємств також віднесено “великі підприємства”.

Таким чином, коло підприємств, які в обов'язковому порядку повинні будуть застосовувати міжнародні стандарти фінансової звітності, і таким чином будуть мати потребу в складанні високоякісної корпоративної звітності значно розширилося.

Список використаних літературних джерел:

1. Спасибо-Фатєєва І.В. Корпоративні відносини й корпоративні спори [Електронний ресурс] / Спасибо-Фатєєва І.В. – Режим доступу: <http://corpravo.com/biblioteka/statti/spasibo-fatejeva-v-korporativn-vdnosini-j-korporativn-spори>

2. Тамбовцев В. Улучшение защиты прав собственности – неиспользуемый резерв экономического роста России? [Електронний ресурс] / Тамбовцев В. // Режим доступу: <http://www.sigma-econ.ru/files/2092/tambovtsev1-06.pdf>

Бойковська В.С., магістрант факультету обліку та оподаткування
Муртузаєва К.М., магістрант факультету обліку та оподаткування
Науковий керівник - к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту І.М. Вигівська
Житомирського державного технологічного університету

ДОСТОВІРНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ: СУТНІСТЬ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ

Фінансова звітність підприємства досить часто виступає одним з ключових інформаційних ресурсів, які впливають на прийняття управлінських рішень. При чому, недостовірні інформація про фінансовий стан та результати діяльності підприємства може сприяти прийняттю не раціональних та необґрунтованих рішень, що призведе до економічних втрат.

Для кращого розуміння сутності поняття “достовірні фінансова звітність” слід встановити, що саме розуміється під достовірністю. Поняття “достовірності” ототожнюють з:

- 1) властивістю інформації бути правильно сприйнятою, ймовірність відсутності помилок;
- 2) надійністю зібраних даних або випробування або оцінки, їх збору;

3) формою існування істини, обґрунтованою яким-небудь способом; переконанням, яке засноване на знанні та виключає будь-який сумнів.

Щодо поняття достовірності фінансової звітності, то воно може розумітися з двох позицій: з однієї сторони – це звітність, яка містить надійні, обґрунтовані дані, характеризується відсутністю помилок та може бути правильно сприйнятою користувачами; з іншої – достовірною вважають бухгалтерську звітність, сформовану і складену за правилами, що їх встановлюють нормативні документи.

Розглянемо зовнішні та внутрішні фактори, які впливають на достовірність фінансової звітності (рис. 1).

Інформаційні	Політичні	Правові	Людські (чинники)	Фінансові	Організаційні
<i>Зовнішні фактори впливу</i>					
Розробка нових програмних засобів для цілей бухгалтерського обліку	Нестабільність соціально-політичної ситуації в країні, податкові перевірки	Рівень державного регулювання економіки	Дії конкурентів, корупція	Інфляція, зміни валютних курсів, динаміка міжнародної торгівлі	-
<i>Внутрішні фактори впливу</i>					
Розголошення конфіденційної інформації, зміни в програмних продуктах	-	Неточності в П(С)БО, Податковому кодексі, перехід до МСФЗ	Низький професійний рівень, свідоме або несвідоме порушення принципів обліку, шахрайство, помилковий вибір кадрової політики, професійне судження	Наукові розробки в області оцінки та аналізу фінансових показників	Види діяльності, місія та цілі підприємства, організаційна структура, рівень організації бухгалтерського обліку і звітності

Рис. 1. Основні фактори впливу на достовірність фінансової звітності

Отже, на достовірність фінансової звітності впливає велика кількість зовнішніх та внутрішніх факторів. Слід це враховувати при прийнятті управлінських рішень і у разі можливості намагатися знизити їх безпосередній вплив, мінімізуючи, таким чином, інформаційний ризик в управлінні. Тому можна зробити висновок, що питання достовірності фінансової звітності є актуальним, так як фінансова звітність підприємства задовольняє економічні інтереси її користувачів та дозволяє їм прийняти ефективні управлінські рішення. Результати дослідження показали, що поняття достовірності фінансової звітності може розумітися: як звітність, що містить надійні та обґрунтовані дані, характеризується відсутністю помилок і може бути правильно сприйнятою користувачами; або ж як звітність, що сформована та складена за правилами та нормами правових документів. Поряд з цим, виділяють два підходи до розуміння достовірності фінансової звітності: нормативно-регульований та відповідно професійної думки бухгалтера. Відзначимо, що на достовірність фінансової звітності впливає велика кількість факторів, вплив яких можна розглядати як зовнішні, так і на рівні підприємств: інформаційні, політичні, нормативно-правові, людські, організаційні, фінансові чинники.

Таким чином, правильно організований бухгалтерський облік на підприємстві, підбір методик обліку, які забезпечують найбільш достовірне відображення майна, капіталу, зобов'язань, господарської діяльності компанії та її результатів, а також застосування провідних технологій при побудові інформаційної системи суб'єкта господарювання, налагоджена система економічної безпеки та функціонування системи ризик-менеджменту – все це дозволить наблизити достовірність показників фінансової звітності підприємства до максимального рівня.

**Вигівська І.М., к.е.н., доц., доцент кафедри обліку і аудиту
Калюжна А.В., студент факультету обліку і фінансів
Житомирський державний технологічний університет**

ДІЯЛЬНІСТЬ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ ЯК ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ: ЕКОНОМІКО-ПРАВОВА СУТНІСТЬ

Одним із найважливіших завдань, яке необхідно вирішити найближчим часом в соціальній сфері – це організація пенсійного забезпечення, яке відповідає вимогам ринкової економіки. Розвинутим країнам характерно використання багаторівневого пенсійного забезпечення, яке охоплює солідарну систему, обов'язкове накопичення та добровільне формування пенсійних коштів за рахунок діяльності недержавних пенсійних фондів. Така структура сприяє забезпеченню обов'язкового прожиткового мінімуму пенсіонерам, а також запровадженню механізмів, за допомогою яких громадяни можуть заощаджувати кошти, отримують гарантію щодо мінімального соціального захисту, стимулює населення дбати про власну забезпечену старість та створює всі умови для розвитку потужного внутрішнього інвестиційного ресурсу.

Здобутком України протягом останніх кількох років є реформування пенсійної системи з метою підвищення рівня соціального захисту населення [8]. Важливу роль починають відігравати недержавні пенсійні фонди. Розгляд недержавних пенсійних фондів в контексті історичного становлення вітчизняної економіки, є об'єктивним явищем, адже їх поступове вдосконалення і розвиток безпосередньо впливає на всі сфери фінансової системи. Саме тому проблема становлення та функціонування цих фондів на сьогоднішні є досить актуальною [5].

Недержавні пенсійні фонди (НПФ) є новими фінансовими інституціями для переважної більшості населення. Система недержавного пенсійного забезпечення становить третій рівень пенсійної системи. Її розбудова здійснюється починаючи з 2004 року після набрання чинності Законом України «Про недержавне пенсійне забезпечення». Основу такої системи становлять недержавні пенсійні фонди.

Специфіка діяльності НПФ обумовлює значні відмінності від обліку в інших неприбуткових організаціях. НПФ не можуть здійснювати іншої діяльності крім інвестування пенсійних активів, внески учасників і вкладників в них обліковують як пайовий капітал [3]. Основним джерелом їхніх коштів є пенсійні внески та доходи від інвестування пенсійних активів, а діяльність таких фондів здійснюється з обов'язковим залученням обслуговуючих організацій: адміністратора, який веде облік і розрахунки з учасниками НПФ; компанії з управління активами, яка проводить інвестування та оцінку пенсійних активів; банка-зберігача тощо [1]. До того ж, для НПФ є характерним: відсутність більшості господарських операцій, притаманних іншим неприбутковим організаціям, за наявності значних обсягів інвестування активів; специфіка складу витрат, значну частину яких становлять витрати на оплату послуг обслуговуючих організацій; подання фінансової звітності у повному обсязі та її оприлюднення у зв'язку з високим рівнем контролю з боку держави для забезпечення гарантування інтересів учасників фонду; відсутність цільового фінансування, яке становить один з основних доходів інших неприбуткових організацій [7].

Відповідно до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» [4] НПФ є юридичною особою, яка має статус неприбуткової організації (непідприємницького товариства) провадить діяльність виключно з метою накопичення пенсійних внесків на користь учасників пенсійного фонду з подальшим управлінням пенсійними активами, а також здійснює пенсійні виплати учасникам зазначеного фонду у порядку, визначеному законодавством.

З визначення НПФ, наведеного у Законі України «Про недержавне пенсійне забезпечення» можна зробити наступні висновки: по-перше, НПФ є неприбутковою організацією, яка не має на меті одержання прибутку для його подальшого розподілу між засновниками фонду. Весь прибуток, отриманий НПФ має бути розподілений між його учасниками, що унеможливує використання фондів у комерційних цілях його засновників; по-друге, НПФ провадить діяльність виключно з метою накопичення пенсійних внесків. Проведення НПФ іншого виду діяльності забороняється, що забезпечує пенсійні накопичення учасників фонду. За даними Української асоціації інвестиційного бізнесу [6] в Україні була зареєстрована наступна кількість НПФ: у 2006 р. – 11, у 2008 р. – 75, у 2010 р. – 83, у 2016 р. – 64, у 2017 р. – 57. Зауважимо, що станом на 05 березня 2018 р. кількість вітчизняних НПФ в управлінні становить 58 фондів [6]. Однак, не зважаючи на тенденцію до зменшення кількості НПФ у 2017 році (станом на 30.06.2017 р.), вартість їх активів в управлінні є більшою, ніж за аналогічний період в минулому році (у 2016 р. – 982 308 536 грн, у 2017 р. – 1 111 800 717 грн).

Зауважимо також, що НПФ можуть утворюватися за наступними видами: відкриті, корпоративні та професійні пенсійні фонди. Учасниками відкритих пенсійних фондів можуть бути будь-які громадяни, корпоративних – тільки ті громадяни, котрі є співробітниками засновників фонду або роботодавців – платників пенсійних внесків, професійних – громадяни, об'єднані їхньою професійною діяльністю [2].

Недостатній розвиток ринків капіталу в Україні значно сповільнює активізацію системи недержавного пенсійного забезпечення, бо основними інвестиційними інструментами для НПФ залишаються вкладення в банківські депозити та цінні папери, дохід за якими гарантовано КМУ.

У світі ж, навпаки, одними з найбільш популярних засобів здійснення заощаджень, в тому числі на старість, на протипагу банківським депозитам та іноземній валюті, є НПФ [6]. У табл. 1 приведено структуру та вартість активів недержавних пенсійних фондів (за їх видами). Як бачимо з таблиці 1, до НПФ здійснюють вкладення активів у цінні папери (зокрема, державні), нерухомість, банківські метал або ж зберігаються як грошові кошти. Такі ж інвестиційні інструменти як, наприклад, вкладення в пайові інвестиційні фонди не поширені у практиці українських НПФ.

Таблиця 1

**Структура та вартість активів НПФ за видами фондів станом на 30.06.2017 р.
(систематизовано за даними УАІБ [1])**

№ з/п	Вид активу	Вид та кількість НПФ			Разом (57 фондів)
		Відкриті (46 фондів)	Корпоративні (5 фондів)	Професійні (6 фондів)	
1	Грошові кошти	379 577 268	86 822 493	30 872 708	497 272 469
2	Банківські метали	9 108 892	0	0	9 108 892
3	Нерухомість	31 594 032	0	5 050 939	36 644 971
4	Інші активи	8 798 923	0	3 644 434	12 443 358
5	Цінні папери, у т.ч.:	371 301 105	105 406 123	79 623 800	556 331 028
5.1	Акції	3 762 238	0	3 799 458	4 142 183
5.2	Облігації підприємств	19 325 215	11 483 016	28 927 239	59 735 470
5.3	Муніципальні облігації	0	0	0	0
5.4	Облігації державні (у т. ч. ОВДП)	348 213 652	93 923 108	46 897 103	489 033 863

Таким чином, можна зробити висновок, що недержавні пенсійні фонди необхідно розглядати як фінансові установи, які формують довгострокові фінансові ресурси за рахунок пенсійних внесків суб'єктів господарювання і домогосподарств, трансформують їх в інвестиційний капітал з метою забезпечення прийняттого рівня майбутніх пенсійних виплат і самостійно несуть відповідальність за результати своєї діяльності. Окрім того, недержавне пенсійне забезпечення в Україні розвивається досить повільно, що пов'язано як із загальними тенденціями розвитку економіки, низькою платоспроможністю населення, низьким ступенем суспільної довіри до фінансових інститутів. Для розвитку НПФ необхідне залучення коштів широких верств населення. Тому перспективним напрямом є активне зацікавлення громадян у індивідуальній участі в НПФ та забезпечення надійності отримання учасниками пенсійних фондів додаткових виплат. Для цього необхідно регулярно інформувати громадян про переваги НПФ та надавати гарантії щодо здійснення фондами пенсійних виплат.

Список використаної літератури:

1. Аналітичний огляд ринку управління активами за 2 квартал 2017 року [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.uaib.com.ua/analituaib/publ_ici_quart/259810.html.
2. Гура Н.О., ДІЯЛЬНІСТЬ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ ЯК ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ [Електронний ресурс] / Н.О. Гура – Режим доступу до ресурсу: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:GRTQTQsoszUJ:www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/Fu_2013_11_9.pdf+&cd=1&hl=ru&ct=clnk&gl=ua.
3. Гура Н., Швець В. Бухгалтерський облік і фінансова звітність недержавних пенсійних фондів в умовах переходу до міжнародних стандартів / Н. Гура, В. Швець // Бухгалтерський облік і аудит. – № 12. – 2013. – С. 30-38.
4. Про недержавне пенсійне забезпечення [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>.
5. Сусіденко Ю.В. Особливості функціонування недержавних пенсійних фондів в Україні [Електронний ресурс] / Сусіденко Ю.В., Шкрібета О.В. – Режим доступу до ресурсу: http://www.rusnauka.com/34_NIEK_2010/Economics/75484.doc.htm.
6. Українська асоціація інвестиційного бізнесу (УАІБ) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.uaib.com.ua/abcpeople/abetka_npf/27614.html.
7. Цибульник М.О. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ [Електронний ресурс] / Цибульник М.О. – Режим доступу до ресурсу: <http://bses.in.ua/journals/2016/9-2-2016/28.pdf>.
8. Штепенко К.П. Аналіз діяльності недержавних пенсійних фондів в Україні [Електронний ресурс] / Штепенко К.П., Деркаченко А.В. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/12.1/237.pdf>.

**Вознюк О.В., магістрант, I курс, ФОФ
Науковий керівник – Г.Ю. Хоменко, к.е.н.**

Житомирський державний технологічний університет

ЕТАПИ ТА ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ

В сучасних умовах господарювання в період стрімкого розвитку технологічних потужностей та жорсткої конкуренції на ринку у підприємств постає питання про залучення фінансових інвестицій задля подальшого розвитку та утримання своїх конкурентних позицій. Адже, саме фінансові вкладання дозволяють компаніям оновити обладнання, покращити якість продукції та зменшити виробничі витрати, що в свою чергу, дає змогу суб'єктам господарювання вийти на новий рівень економічного розвитку. Але разом з цим у фірм виникають проблемні питання щодо відображення такого об'єкта в бухгалтерському обліку.

Основними етапами обліку, які дають змогу підприємствам достовірно та в повній мірі відобразити в обліку господарські процеси з фінансовими інвестиціями є:

– організація достовірного та своєчасного відображення в обліку фінансових інвестицій в первинних документах;

– відображення достовірних даних в облікових регістрах;

– організація оцінки фінансових інвестицій на дату формування в балансі;

– проведення інвентаризації фінансових інвестицій;

– формування відповідної класифікації фінансових інвестицій;

– впорядкування синтетичного та аналітичного обліку в системі рахунків в облікових регістрах;

– організація якісного внутрішнього контролю та аналізу та ефективності операцій щодо здійснення фінансових інвестицій (розрахунок показників, які показують ефективність проведення інвестиційної діяльності та нагальність потреб у залученні фінансових вкладень);

– організація обліку в журналах-ордерах, Головній книзі та формування фінансової звітності;

– розкриття в повній мірі інформації в звітності підприємства [1].

Основними проблемами, які виникають у ході організації облікового процесу фінансових інвестицій є: вибір методу оцінки фінансових інвестицій, який суттєво залежить від способу їх придбання, на дату балансу та вибуття, відсутність чіткого класифікаційного поділу, затвердженого в нормативних документах, через що ускладнюється процес прийняття рішень управлінським персоналом. Відсутність деталізації інформації про фінансові інвестиції у фінансових звітах теж є суттєвим недоліком, який потребує удосконалення, оскільки сучасна обліково-інформаційна система не розкриває в повній мірі всю інформацію по інвестиціях та є незрозумілою для інвесторів, особливо іноземних.

Задля вирішення цих питань потрібно затвердити в нормативних актах класифікаційний поділ фінансових інвестицій; удосконалити фінансову звітність, доповнивши її рядками, які зможуть деталізувати інформацію про надходження фінансових інвестицій; доповнити план рахунків бухгалтерського обліку субрахунками за видами фінансових інвестицій; порядок розрахунків з ефективності здійснення інвестиційної діяльності та потреби в залученні фінансових інвестицій.

Впровадження зазначених пропозицій дозволить більш ефективно функціонувати системі бухгалтерського обліку на підприємстві, інформація для управлінського апарату стане більш якісною та інформативною, а потенційні інвестори зможуть в повній мірі оцінити можливі ризики та переваги фінансових вкладень.

Отже, фінансові інвестиції є важливим елементом функціонування фірм. Вони забезпечують фінансову стабільність та дають змогу компаніям застосовувати новітні технології, покращувати якість та реалізовувати на практиці ідеї та винаходи. Успішність функціонування суб'єктів господарювання напряму залежить від якості організації облікового процесу. Організація обліку фінансових інвестицій має включати процеси від первинного документування до відображення інформації у звітності, вона має надавати користувачам ґрунтовну та достовірну інформацію про об'єкти, що дозволить користувачам в повній мірі оцінити всі зміни на підприємстві. Саме така система організації дасть змогу сформувати якісну інформаційну базу про фінансові інвестиції для потреб управлінського персоналу.

Таким чином, наявність цілого комплексу вищезгаданих проблем, які ускладнюють обліковий процес фінансових інвестицій, робить це питання актуальним для подальших досліджень.

Список використаних літературних джерел:

1. Гордополова Н.В., Головай Н.М. Теорія і практика організації обліку фінансових інвестицій [Електронний ресурс] / Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка", – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=828>

І.Ю. Волеваха, магістрант, I курс, гр. ЗОО-17-1м, ФОФ
Науковий керівник – С.М. Лайчук, к.е.н., доц.
Житомирський державний технологічний університет

ПРИЗНАЧЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЇЇ РОЛЬ В ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВА

Ефективність ведення бухгалтерського обліку на вітчизняних підприємствах залежить від рівня його організації. Розвиток ринкових відносин в Україні, специфіка різних форм власності та розширення економічних зв'язків вітчизняних підприємств з іноземними партнерами вимагають розробки облікової політики, яку підприємство визначає самостійно з урахуванням положень чинного законодавства й стандартів обліку. Ведення бухгалтерського обліку та підготовка фінансової звітності здійснюються підприємствами відповідно до принципів і методів, задекларованих Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (П(С)БО) та розпорядчим документом підприємства – Наказом про облікову політику.

Облікова політика – це вибрана підприємством, з урахуванням установлених норм та особливостей, методологія бухгалтерського обліку, яка спрямована на досягнення його цілей і завдань та використовується з метою забезпечення надійності фінансової звітності та якісної системи управління.

Формування облікової політики на підприємстві – трудомісткий та відповідальний процес, оскільки підприємству доведеться працювати з нею не один рік, що вимагає від управлінського персоналу компетентного підходу до розробки та підтримки облікової політики. Призначення облікової політики полягає в упорядкуванні облікового процесу, забезпеченні повною, достовірною та неупередженою інформацією задля ефективного управління. Підприємство самостійно розробляє модель бухгалтерського обліку, що забезпечує інформацію про діяльність підприємства для всіх зацікавлених користувачів.

Облікова політика охоплює три основні групи елементів: обов'язкові, варіативні і спеціальні.

Обов'язкові елементи – це елементи, які є універсальними для всіх підприємств, тому що ґрунтуються на загальних принципах бухгалтерського обліку і формування звітності, закріплених в нормативно-правових актах вищої юридичної сили (Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, Господарський кодекс, Податковий кодекс тощо). До цієї групи належать також елементи облікової політики, що ґрунтуються на єдино дозволених правилах і способах ведення бухгалтерського обліку загалом, та окремих його об'єктів, викладених в національних стандартах бухгалтерського обліку.

Процедурні питання, визначені національними стандартами бухгалтерського обліку як альтернативні варіанти, є підставою для формулювання варіативних елементів облікової політики. Варіативні елементи також безпосередньо залежать від виду діяльності, яким займається підприємство. З метою забезпечення розвитку в межах діючої галузевої нормативно-законодавчої системи (Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності тощо) встановлюється можливість вибору окремих варіантів в частині методів і способів ведення обліку, нерівнозначних з точки зору впливу на основні показники діяльності економічної системи суб'єктів господарювання.

Спеціальні елементи – це елементи, які розробляються самим підприємством зважаючи на професійні судження бухгалтера. Ці елементи можуть бути закріплені у внутрішніх наказах чи розроблених стандартах (положеннях) економічного суб'єкта, які зазвичай, деталізують порядок ведення бухгалтерського обліку на конкретних ділянках.

У сучасному розумінні облікова політика максимально повно розкриває всі наявні особливості бухгалтерського обліку в конкретному періоді діяльності. Правильно сформована облікова політика забезпечує ефективність облікового процесу підприємства та мінімізує матеріальні, трудові та часові витрати під час вирішення виникаючих питань.

Отже, облікова політика повинна обиратися підприємством чітко, якісно і обдумано, вона визначає ідеологію господарювання підприємства на тривалий період, сприяє посиленню обліково-аналітичних функцій в управлінні підприємством, дає змогу оперативно реагувати на зміни, які відбуваються у виробничому процесі, ефективно пристосовувати виробничу систему до умов зовнішнього середовища, знизити економічний ризик і добитися успіхів в конкурентній боротьбі. Від рівня обґрунтованості облікової політики та адекватності реальним умовам функціонування підприємства залежить його фінансовий стан, результати діяльності та перспективи розвитку в конкретному ринковому середовищі.

М.П. Городиський, к.е.н., доц.
С.Ю. Соловйов, магістрант, I курс, гр. ЗОО-17-1М, ФОФ
Житомирський державний технологічний університет

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ТА ПОДАННЯ ЗВІТНОСТІ: ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА СТАН РИНКУ

Введення бухгалтерського обліку потребує не тільки комп'ютеризації, яка на даний момент є безумовним фактором оптимізації обліку на підприємстві. Але й формує підґрунтя для поглиблення застосування інформаційних технологій в бухгалтерському обліку. Проведемо порівняння бухгалтерського програмного забезпечення для формування та подання звітності, що представлено на українському ринку (таблиця 1).

Таблиця 1

Переваги та недоліки основних бухгалтерських програмних продуктів
для формування та подання звітності

Програма	Переваги	Недоліки
«Арт-Звіт Плюс»	Робота із філіалами та консолідацією	Обмеженість форм звітів; застарілий інтерфейс; немає мережевої версії
«М.Е.Дос»	Додаткові модулі; зручність інтерфейсу; мережева версія; підказки по заповненню звітів	Вартість вища для ключів інших АЦСК, крім «АЦСК Україна»
«Соната»	Зручність інтерфейсу	Обмеженість форм звітів; немає мережевої версії; недосконалість імпорту
«iFin»	Працює на будь-якій операційній системі; можна працювати з різних гаджетів	Обмеженість форм звітів; слабкість електронного документообігу та технічної підтримки; малі довідники
«ІС:Звіт»	Одна система із програмного забезпечення «ІС: Підприємство»	Залежність від програмного забезпечення «ІС: Підприємство»; електронний документообіг тільки із ПЗ «ІС»
«СОТА»	Зручність інтерфейсу; підказки по заповненню звітів	Бувають збої в роботі
«TAXER»	Зручність інтерфейсу та швидкість; автоматичне нагадування про сплату податків і звітування; онлайн-оплата ЄСВ	Робота із обмеженим колом ЕЦП від різних АЦСК; обмеженість органів для звітування; тільки для ФОП-Єдинників без працівників
«Єдине вікно»	Безкоштовно	Збої в роботі; затримки в оновленні; немає обміну податковими накладними; слабка технічна підтримка

Аналізуючи український ринок програмного забезпечення для подання звітності, можна зробити висновок, що всі програмні продукти мають декілька характерних спільних рис: одночасне ведення декількох підприємств; заповнення полів із довідників та картки підприємства; авто-розрахунок формул звітів.

Однак, не всі ці програми можуть працювати із філіями підприємств та консолідацією звітності, до таких відносяться «Арт-Звіт Плюс» та «М.Е.Дос».

Також є можливість виокремлення основних характеристик ефективного бухгалтерського ПЗ для формування та подання звітності, яким має відповідати така програма: широкий перелік контролюючих органів, куди подається звітність; можливість створення податкових накладних та розрахунків-коригувань до них, їх підписання та реєстрація в ЄРПН; створення первинних документів (рахунків, актів та інше); можливість електронного документообігу із контрагентами (обмін первинними документами); використання мережевої версії програм; зручність інтерфейсу та легкість роботи із ним; широкий список форм звітності; якісна технічна підтримка та консультації; широке кола підтримуваних ЕЦП із різних АЦСК; авто-заповнення та авто-розрахунок; робота із різними підприємствами (юридичні особи та фізичні особи-підприємці); арифметична та формальна перевірки правильності звітності та первинних документів.

Бухгалтерське програмне забезпечення зі звітності в Україні, враховуючи вимоги до подання звітності, набуває все більшого поширення. Адже на законодавчому рівні все більше сфер, зокрема і звітування, підпадає під електронний документообіг, що в свою чергу викликає попит на ринку програмних продуктів. Такі програми, як «М.Е.Дос», «СОТА» та «ІС:Звіт», є не тільки найбільш ефективними щодо забезпечення вимог користувачів, але і найбільш популярними.

І.Л. Грабчук, к.е.н., доц.
Г.В. Никипорук, магістрант, I курс, гр. ЗОО-17-2М, ФОФ
Житомирський державний технологічний університет

ІНТЕРНЕТ-ПОСЛУГИ: ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ДЛЯ ЦІЛЕЙ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Враховуючи стрімкий розвиток інформаційно-комп'ютерних технологій, кількість користувачів Інтернету у всьому світі з року в рік постійно зростає. Так, загальна кількість користувачів Інтернету серед мешканців України зросла в 2017 р. порівняно з 2016 р. з 61 до 66 %. Щоправда, кількість українців, що використовують Інтернет щодня, зменшилася з 52 % в 2016 р. до 48 % в 2017 р. [1]. Проте зменшення постійних користувачів Інтернету в Україні зумовлене не зниженням зацікавленості в отриманні Інтернет-послуг, а міграцією населення у віці 15-45 років. Вищенаведені показники, а також постійне удосконалення процесу надання таких послуг, їх різноманіття, підтверджує актуальність дослідження Інтернет-послуг для цілей бухгалтерського обліку з теоретичного та практичного аспектів.

Інтернет-послуги, як і будь-які інші послуги, для цілей бухгалтерського обліку повинні відповідати певним ознакам, зокрема: 1) бути нематеріальними; 2) передбачати у виконавця отримання доходу або понесення витрат (у випадку безоплатного надання послуг); 3) забезпечити наявність корисного результату у споживача. Крім того, враховуючи специфіку надання таких послуг перелік ознак слід розширити: 4) наявність спеціальних технічних засобів та телекомунікаційної мережі.

Основними перешкодами на етапі чіткого визначення облікового відображення Інтернет-послуг є відсутність в Україні: 1) нормативного документу, який би регулював відносини використання міжнародної мережі Інтернет в діловій практиці фізичних та юридичних осіб у сфері надання Інтернет-послуг; 2) єдиного термінологічного апарату щодо трактування понять в сфері надання Інтернет-послуг, зокрема вживаються такі поняття, як послуга в мережі Інтернет, послуги комп'ютерної мережі Internet тощо; 3) чіткої класифікації Інтернет-послуг. На сторінці Вікіпедії вказані послуги поділені на дві групи з подальшою деталізацією (рис. 1).

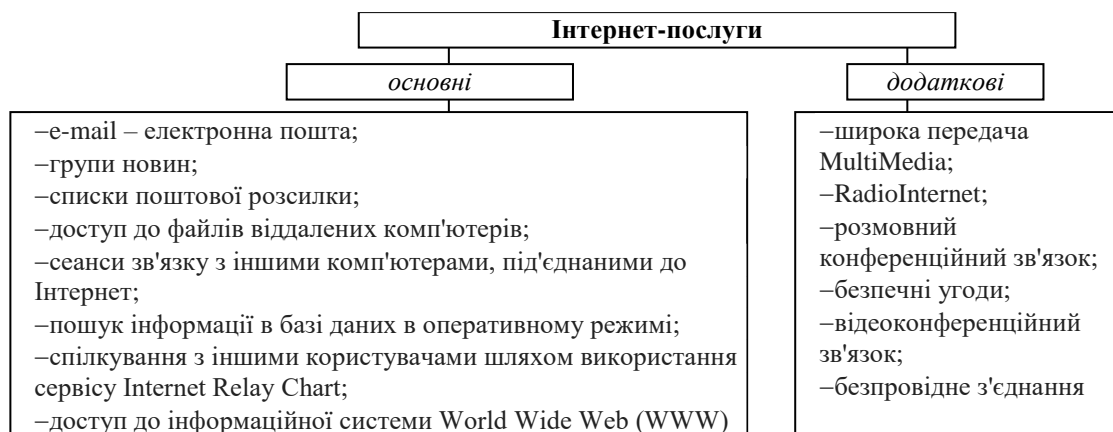

Рис. 1. Види Інтернет-послуг

Проте науковці не дотримуються наведеної класифікації, а намагаються визначити ті ознаки та їх види, які мають вирішальний вплив на проведення дослідження. Цікавою є пропозиція О.І. Карпенко щодо необхідності групування Інтернет-послуг за ознакою врахування кінцевого результату, який досягається в наслідок надання таких послуг [2, с. 36]. Вказаний критерій, на нашу думку, має найбільший вплив на бухгалтерський облік, оскільки враховує відмінності щодо процесу реалізації Інтернет-послуг та суб'єктів їх надання. Тому для цілей облікового відображення всі Інтернет-послуги доцільно поділити на послуги доступу до мережі Інтернет; послуги в мережі Інтернет; послуги, опосередковані мережею Інтернет.

Список використаної літератури:

1. Загальна кількість користувачів інтернету збільшилась в Україні за рік на 5% – ІнАУ. URL: <http://detector.media/rinok/article/130543/2017-10-03-zagalna-kilkist-koristuvachiv-internetu-zbilshilas-v-ukraini-za-rik-na-5/> (дата звернення: 06.03.2018 р.)

2. Карпенко О.І. Інтернет-послуга як об'єкт цивільно-правових відносин: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 /Харк. націон. ун-т ім. В.Н. Каразіна. Харків, 2015. 207 с.

В.В. Жидкова, магістрант, 1 курс, ФОФ
Науковий керівник – Д.Л. Лозинський, к.е.н., доц.
Житомирський державний технологічний університет

ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

В сучасних умовах ринкової економіки особливо важливим для суб'єктів господарювання є своєчасне і адекватне реагування на зміни, які відбуваються як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищі. Мова йде про ефективне та оперативне управління на підставі даних бухгалтерського обліку. При цьому ефективність оперативного управління прямо залежатиме від швидкості, точності та важливості зібраної облікової інформації. Це особливо важливо для суб'єктів господарювання з розгалуженою організаційною структурою [1].

Потреба швидкого збору і консолідації бухгалтерської інформації також виникає на підприємствах (установах/організаціях), на яких автоматизовані робочі місця, призначені для реєстрації облікової інформації, різновіддалені від централізованої бухгалтерії або ж місця групування, узагальнення і систематичної обробки бухгалтерських даних. Відсутність інформації чи її несвоєчасне надходження хоча б з одного такого місця (чи структурного підрозділу) приводитиме до викривлення даних, на підставі яких прийматимуться управлінські рішення. Якщо ж прийняття управлінських рішень не ґрунтуватиметься на об'єктивній, своєчасній, повній і достовірній інформації, то, відповідно, і ефективність господарювання таких суб'єктів буде невисокою [2].

Подолання цих проблеми та забезпечення достовірності й оперативності збору бухгалтерської інформації може бути вирішене за допомогою використання в роботі облікових працівників на різних підприємствах (установах/організаціях) хмарних технологій, які на сьогоднішній день широко запроваджуються та рекламуються в різних сферах економіки як в Україні, так і світі загалом.

Найбільш точно і детально хмарні технології охарактеризовані вільною енциклопедією "Вікіпедія". Дана енциклопедія зазначає: "це парадигма, що передбачає віддалену обробку та зберігання даних. Ця технологія надає користувачам мережі Інтернет, доступ до комп'ютерних ресурсів сервера і використання програмного забезпечення як онлайн-сервіса. Тобто, якщо є підключення до Інтернету, то можна виконувати складні обчислення, опрацьовувати дані, використовуючи потужності віддаленого сервера" [3].

До вагомих переваг використання хмарних технологій можна віднести:

- отримання доступу до хмарного простору засобами мережі Інтернет;
- користувачеві не потрібно створювати власну обчислювальну мережу, за рахунок чого можливе скорочення витрат на утримання ІТ-структури підприємства;
- доступ користувача до власника хмари, або до готового сервісу провайдера, і відсутність потреби в розгортанні на підприємстві апаратного і програмного забезпечення відповідного рівня і профілю [4].

Основною перешкодою поширення "хмарних" технологій в Україні є відсутність довіри до виробників "хмарних" сервісів. Розглянуті нами технології не позбавлені низки недоліків.

В епоху активного зростання ринку мобільного Інтернету й популяризації бездротових мережних пристроїв концепція "хмарних" технологій стає особливо актуальною.

На даний час в Україні рівень розвитку хмарних сервісів перебуває на низькому рівні, але очікується його бурхливе зростання. Річ у тім, що інфраструктура українських компаній не обтяжена старими технологіями, порівняно з інфраструктурою іноземних компаній з розвинених ринків Європи, Азії та Північної Америки. У зв'язку з цим "хмарні" технології в Україні розвиватимуться стрімко.

Література:

1. Мачуга Р.І. Віртуалізація і хмарні технології в обліку: далеке майбутнє чи сьогоднішня? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2008>
2. Валерій Фролов. Впровадження "хмарних" технологій в практику бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boau_2013_12_7
3. Хмарні технології / Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Хмарні_технології
4. Соколенко В.А., Поляк А.В. Концепція "хмарних" обчислень та її застосування в електронній торгівлі / В.А. Соколенко, А.В. Поляк // Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Сер.: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. – 2013. – № 6. – С. 109-117. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vcpiakc_2013_6_27

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ ЯК НОВА ФОРМА ПРЕДСТАВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ

Нестабільність економіки та її непередбачуваність в наш час вимагає від підприємства розвитку мобільності та адаптації до нових вимог ринку. Фінансова звітність, яка дає змогу ознайомитися з усією фінансовою інформацією, все в більшій мірі перестає відповідати вимогам, які потребують користувачі. Натомість, як показує світовий досвід, все більшого поширення набуває новий вид звітності, який поступово змінює систему бухгалтерського обліку – інтегрована звітність.

Інтегрований звіт об'єднує в собі фінансову і нефінансову інформацію та відображає готовність підприємства формувати свою вартість в коротко-, середньо- та довгостроковому періоді.

В дослідженні аудиторської компанії E & Y [2] вказується, що 71 % інвесторів звертаються до нефінансової звітності в процесі прийняття рішень стосовно подальшої діяльності компанії, а близько 80% користувачів інформації зазначають, що нефінансова звітність вкрай необхідна для підвищення ефективності прийняття рішень.

Побудова відносин з ключовими групами заінтересованих осіб підприємства є одним з ключових факторів у процесі створення вартості. У зв'язку з цим, підприємство визначає траєкторію свого розвитку і виділяє групи стейкхолдерів, взаємодія з якими є більш пріоритетною.

Взаємодія із заінтересованими сторонами впливає на побудову бізнесу, метою якого є стійкий та ефективний. Кількісний вимір наслідків взаємин підприємства з заінтересованими особами є складною і невирішеною в даний час проблемою. На нашу думку, інтегрована звітність повинна стати базовою інформаційною платформою для реалізації можливості оцінки вартості підприємства.

Інтегрований звіт показує повну та об'єктивну картину результатів діяльності підприємства. Однак, не можна сказати, що інтегрований звіт консолідує дані фінансових та нефінансових звітів – він включає в себе той обсяг інформації, який необхідний для повного відображення результатів реалізації стратегії компанії.

Проблемним питанням для підприємств в плані формування та представлення звітності є відсутність законодавчого регулювання і контролю складання інтегрованої звітності. В Україні не прийнято жодного законодавчого документа, який регламентував би діяльність компаній в процесі складання інтегрованого звіту. Поряд з цим, підприємство може керуватися міжнародними нормативними документами, що розроблені Міжнародною радою з інтегрованої звітності (The International Integrated Reporting Council [1]). В міжнародному стандарті не визначено конкретної форми представлення інтегрованого звіту, оскільки вона залежить, головним чином, від виду діяльності підприємства, його характеру взаємодії зі стейкхолдерами. Попри відсутність регламентації структури звіту, вимагається, щоб він залишався спеціалізованим інформаційним документом.

В дослідженні також вказується інформація про те, що близько 70% інвесторів вважають, що інтегрована звітність, повинна піддаватися аудиторській перевірці. Такий результат вказує на те, що інтегрований звіт суттєво впливає на рішення потенційних інвесторів. Для того, щоб уникнути випадків некоректного відображення нефінансових факторів, що впливають на діяльність підприємства, необхідно проводити її обов'язковий аудит. Але це викликає появу нової проблеми: відсутність фахівців, як в частині складання звітності, так і в частині її перевірки. Більшість бухгалтерів, аналітиків і аудиторів не правильно трактують сенс і призначення інтегрованої звітності, а також багато хто не розуміє, як правильно створити структуру звіту, оскільки формат звітності не є чітко регламентований. Відсутність кваліфікованих кадрів призводить до низької якості наданої інформації.

Головне призначення інтегрованої звітності полягає в поясненні всім заінтересованим сторонам, насамперед, споживачу, як підприємство створює свою вартість.

Прогресивність розвитку бухгалтерського обліку визначається відповідністю системи бухгалтерської звітності рівню розвитку інформаційних запитів користувачів облікової інформації. Ідея інтегрованої звітності набуває широкого поширення за рахунок того, що відповідає рівню розвитку технологій та ступеню відповідальності бізнесу перед суспільством. Таким чином, інтегрована звітність може допомогти інвесторам різних рівнів визначити подальший шлях розвитку підприємства, попри відсутність законодавчого визнання та регулювання інтегрованої звітності.

Список використаної літератури:

1. The International Integrated Reporting Council – URL: <https://integratedreporting.org/>
2. Интегрированная отчетность: а Вы готовы? (доклад EY) [Електронний ресурс] – URL: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-integrated-reporting-rus/\\$FILE/EY-integrated-reporting-rus.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-integrated-reporting-rus/$FILE/EY-integrated-reporting-rus.pdf)

**І.Ю. Климчук, магістрант, I курс, гр. ООМ-3,
Науковий керівник – С.М. Лайчук, к.е.н., доц.,
Житомирський державний технологічний університет**

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ

Формування облікової політики є важливим етапом для підприємства: як при його створенні, так для організації і функціонування вцілому. Саме з розробки облікової політики починається ефективна та раціональна організація бухгалтерського обліку на підприємстві, тобто вона є основою ведення бухгалтерського обліку. Від професійно сформованої облікової політики буде залежати ефективність управління бухгалтерським обліком, фінансово-господарською діяльністю та стратегія розвитку підприємства. Облікова політика формується головним бухгалтером і затверджується розпорядженням або наказом керівника. Також, на нашу думку, керівник та засновники повинні долучатися до такої події, як формування облікової політики. Адже, саме від правильно розробленої облікової політики залежить подальша господарська діяльність підприємства.

Саме поняття «облікова політика» з'явилося з ухваленням Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» і трактовано як сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності. Тобто підприємство має вибрати конкретні методичні підходи і технічні засади для ведення бухгалтерського обліку, враховуючи особливості діяльності підприємства та чинні нормативні документи.

В Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» визначено облікову політику як конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практику, що застосовується суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності.

Що ж до наукової літератури, то сутність облікової політики досліджувалась, і продовжує досліджуватись, багатьма науковцями: як вітчизняними, так і закордонними, серед яких: Т.В. Барановська, Ф.Ф. Бутинець, В.П. Загородній, М.С. Пушкар, Л.В. Чижевська та багато інших. І кожен з них трактує по-різному поняття «облікова політика».

Одні вчені, Г.О. Король, І.М. Извекова, О.О. Ясногор, І.П. Приходько, К.В. Шевчук, трактують облікову політику як сукупність принципів, методів, способів, прийомів і процедур ведення бухгалтерського обліку, які використовує підприємство для складання та подання фінансової звітності. Інші ж такі, як Н.А. Букало, Н.В. Піскунова, І.В. Смірнова, розглядають облікову політику як комплекс елементів бухгалтерського обліку, які слугують для відображення правдивої та зрозумілої інформації про фінансово-майновий стан підприємства і його зміну за певний період з урахуванням чинного законодавства. Отже, об'єднавши всі вищенаведені визначення, можна сказати, що облікова політика — це сукупність форм, принципів, методів та процедур, які використовує підприємство для досягнення цілей та завдань, а також для забезпечення надійності подання фінансової звітності з урахуванням чинного законодавства.

До розробки облікової політики підприємства повинні серйозно відноситись всі учасники цього процесу (керівник, власник, головний бухгалтер), адже вона розробляється на тривалий термін. Розроблена облікова політика затверджується наказом або ж положенням керівника підприємства. Так як законодавством офіційно не затверджено типової форми наказу, підприємство самостійно встановлює норми для формування наказу, враховуючи специфіку діяльності власного підприємства.

І.В. Смірнова у своїй праці пропонує при розробці Наказу про облікову політику окремо виділяти облікову політику щодо організації бухгалтерського обліку на підприємстві, щодо фінансової звітності, щодо податкового обліку, а також щодо управлінського обліку. І ми також схилиємось до її пропозиції, адже, на нашу думку, це дасть змогу ефективніше організувати роботу облікового персоналу та управляти підприємством. Наказ про облікову політику повинен містити і додатки: робочий план рахунків, посадові інструкції, графік документообігу, перелік облікових регістрів і т.д.

Підсумовуючи все вище наведене, можна зробити висновок, що облікова політика — це один з відповідальних етапів, яким керуються від створення підприємства до його закриття (ліквідації). Тому до формування облікової політики потрібно ставитись з уважністю та серйозністю, враховуючи всі особливості роботи даного підприємства, адже від цього залежить успішність його функціонування.

І.О. Козачок, магістрант, гр. ООМ-4, ОФФ
Науковий керівник - к.е.н., доц. І.Л. Грабчук
Житомирський державний технологічний університет

ПРОБЛЕМАТИКА ТРАКТУВАННЯ ПОНЯТТЯ «БУХГАЛТЕРСЬКИЙ АУТСОРСИНГ»

Процеси глобалізації та кооперації, потреба підвищення ефективності в змінному середовищі, розвиток теорії стейкхолдерів приводять до необхідності пошуку все нових способів взаємодії між різними суб'єктами ринку. Однією з найбільш поширених форм взаємодії та кооперації протягом останнього десятиріччя стало застосування аутсорсингу, який активно поширюється у вітчизняному підприємстві.

Незважаючи на те, що дане питання організації бухгалтерського обліку в умовах аутсорсингу вже не перший рік згадується в працях науковців, на даний час так і не дійшли згоди, щодо трактування основних понять у даному напрямі. У науковій літературі представлені різноманітні види та класифікаційні ознаки аутсорсингу. Так, науковець Ляхович Г.І. в своїй праці «Бухгалтерський аутсорсинг: підходи до трактування та класифікації» [5], запропонувала класифікацію бухгалтерського аутсорсингу здійснювати за таким ознаками, як: часовий період (довготривалого характеру, тимчасового характеру); порядок співпраці (дистанційний, стаціонарний); механізм здійснення (перехресний, прямий); перелік робіт (повний, частковий). Також ним було доведено доцільність трактування поняття «бухгалтерський аутсорсинг» як послуги, так і процесу. Такий підхід дав нам змогу визначити особливості організації обліку в умовах аутсорсингу як на підприємстві-замовнику, так і в аутсорсера.

Поняття «аутсорсинг» («outsourcing») англійського походження (точніше – це скорочення англійського терміна «outsourcesourcing», або «outsideresourcing», що означає застосування (використання) зовнішніх джерел або ресурсів). З'явився цей термін у практичній діяльності на початку 60-х років минулого століття, а саме в 1962 р., коли засновано ElectronicDataSystemCorporation (EDS) [1].

Аутсорсинг найчастіше поділяють на внутрішній (угоди укладаються в середині країни), або інколи його називають інсорсинг (insourcing), та іноземний (з іноземними контрагентами) [2]. Серед іноземного аутсорсингу виокремлюють офшоринг (offshoring) – перенесення окремих бізнес-процесів в іншу країну. Причина офшорингу – уникнення оподаткування або низька вартість робочої сили [3].

Особливого поширення аутсорсинг набуває у сферах діяльності чи виконанні окремих функцій, які потребують вузькоспеціалізованих знань чи навиків, водночас тих, які виконуються рідко або фрагментарно. Тому аутсорсинг розвинувся в маркетинговій, рекрутинговій, правовій, логістичній, фінансовій, обліковій, ІТ діяльності. Завдяки поширенню й розвитку ІТ Україна стала одним зі світових лідерів аутсорсингових послуг.

Тому потрібно теоретично досліджувати та практично намагатись упроваджувати найкращі з моделей аутсорсингу в діяльність підприємств різних видів економічної діяльності. Як і будь-який новий термін, аутсорсинг немає чіткого визначення з окремо окресленими межами й чіткими ознаками. Фактично поняття «аутсорсинг» використовують як об'єднуюче для багатьох видів активності підприємства із винесенням певних операцій, дій та функцій за межі підрозділу або організації загалом, фокусування на основному майданчику чи виробництві основного продукту тощо[2].

Одним із найбільш цитованих у вітчизняних наукових працях із проблем аутсорсингу визначенням є те, що це явище, яке полягає в «реалізації окремих функцій або бізнес-процесів зовнішньою організацією, яка володіє необхідними для цього ресурсами, на основі довгострокової угоди» [4].

Отже, при використанні аутсорсингу можна виконувати декілька функцій одночасно й провести чітку межу між ними важко, а інколи й неможливо. Керівникам підприємства при прийнятті рішення потрібно пам'ятати, що виконання окремих функцій аутсорсингу можуть бути латентними (неявними), однак отримані результати перебуватимуть під впливом дії цих функцій.

Література:

1. Микало О. І. Підходи до визначення терміна «аутсорсинг» / О.І. Микало // Економічний вісник НТУУ «КПІ». – К., 2015. – С. 111–115.
2. Hira, Ron, and Anil Hira. Outsourcing America :What's behind Our National Crisis and How We Can Reclaim American Jobs? – New York : AMACOM, 2015. – P. 67–96.
3. Davies P. What's This India Business?: Offshoring, Outsourcing, and the Global Services Revolution / P. Davies. – London: Nicholas Brealey International, 2014.
4. Аникин Б. А. Аутсорсинг: создание высокоэффективных и конкурентоспособных организаций : учеб.пособие / под ред. Б. А. Аникина. – М. : ИНФРА-М, 2015. – 187 с.
5. Ляхович Г. І. Бухгалтерський аутсорсинг: підходи до трактування та класифікації / Г. І. Ляхович // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2016. – Вип. 9. – С. 104–108. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2016_9_26.

А.В. Конопко, магістрант, I курс, гр. ООМ-4, ФОФ
Науковий керівник – С.М. Лайчук, к.е.н., доц.
Житомирський державний технологічний університет

АУТСОРСИНГ БУХГАЛТЕРСЬКИХ ПОСЛУГ: ПОНЯТТЯ, ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

В сучасних умовах економічного розвитку України набуває популярності та широкого розповсюдження управління діяльністю підприємства на основі аутсорсингу, ефективність використання якого підтверджено зарубіжним досвідом.

Питанням теорії і практики аутсорсингу присвячено багато праць переважно закордонних вчених. Що стосується вітчизняного досвіду, то визначенням даного питання займалися незначна кількість науковців, зокрема поняття «аутсорсинг» та «аутсорсинг бухгалтерських послуг» стало предметом дослідження у працях таких науковців сучасності, як: Безручук С.Л., Кесарчук Г.С., Лайчук С.М., Ляхович Г.І., Микало О.І., Нищенко О.В., Скакун Л.С. та інші.

Проте, сьогодні існує необхідність глибокого аналізу, узагальнення, уточнення та доповнення існуючих напрацювань у сфері аутсорсингу бухгалтерських послуг у відповідності до економічних реалій сьогодення.

У загальному розумінні аутсорсинг (від англ. outsourcing) – передача компанії частини її завдань або процесів стороннім виконавцям на умовах субпідряду.

Микало О.І. запропонував інструментальний підхід до визначення даного поняття, у межах якого аутсорсинг є інструментом досягнення конкурентних переваг, пов'язаних не лише зі зниженням собівартості продукції, а, в першу чергу, з необхідністю сконцентрувати увагу на основній діяльності – ядрі бізнесу.

Під бухгалтерським аутсорсингом здебільшого розуміють передачу на договірній основі фінансових функцій зовнішній фірмі або приватному фахівцю.

Спектр бухгалтерських послуг, які може надати фірма-аутсорсер своєму клієнтові, зазвичай включає: ведення бухгалтерського обліку в усіх його напрямках; ведення податкового обліку; підготовку і подачу бухгалтерської, податкової та іншої звітності в усі контролюючі органи; представлення всіх інтересів клієнта в органах податкової служби; повну попередню підготовку документів клієнта під час проведення аудиторської перевірки; консультації з питань бухгалтерського обліку.

Дослідження українського ринку аутсорсингу бухгалтерських послуг свідчить про незначну кількість підприємств, які використовують таку форму організації бухгалтерського обліку. Причинами цього є наявність певних недоліків аутсорсингових послуг:

- загроза невиконання конфіденційності – аутсорсингова компанія гарантує, що витік інформації про замовника неможливий, але виконання цього пункту не може гарантуватися стовідсотково. В аутсорсинговій компанії діє положення про комерційну таємницю клієнта, порушення якої несе збитки, перш за все, безпосередньо самій аутсорсинговій компанії;

- людський чинник – часта зміна співробітників компанії, що надає послуги аутсорсингу, що призводить до відсутності повної картини стану інфраструктури клієнта. Це може серйозно впливати на рівень інформаційної безпеки, ефективності життєдіяльності компанії-замовника;

- низька оперативність – в деяких випадках оперативність виконання дій з обслуговування порівняно низька з наявністю у замовника власного персоналу;

- висока вартість – вартість аутсорсингу досить часто може бути вищою за вартість ведення обліку внутрішніми працівниками;

- результат роботи фірми-аутсорсера може виявитися нижче за якість, ніж потрібно замовнику.

Хоча застосування аутсорсингових послуг і має багато недоліків, та все ж таки їх роль в процесі прийняття рішень щодо форми організації бухгалтерського обліку не можна недооцінювати. До безперечних переваг аутсорсингу можна віднести: оптимізацію витрат; підвищення якості реалізації функцій; можливість компанії сфокусуватись на основному виді діяльності; можна користуватись передовими рішеннями без значних додаткових витрат, а також мінімізувати ризики.

Визначивши основні переваги та недоліки бухгалтерського аутсорсингу, пропонуємо під даним терміном аутсорсинг бухгалтерських послуг розуміти наступне – це делегування облікових та звітних функцій підприємством стороннім виконавцям на договірній основі.

Таким чином, питання розвитку аутсорсингу бухгалтерських послуг на території України є, безумовно, актуальним на сьогоднішній день. Адже кінцевим результатом аутсорсингу є підвищення продуктивності і ефективності функціонування підприємства, формування його конкурентних переваг за рахунок зосередження зусиль на основній діяльності на найвищому професійному рівні.

**В.В. Мадудіна, магістрант, 1 курс, ФОФ
Науковий керівник – С.Ф. Легенчук, д.е.н., проф.
Житомирський державний технологічний університет**

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ

Для здійснення господарської діяльності підприємство використовує запаси, які є важливою та значною частиною його активів, оскільки вони є виробничими ресурсами. Для забезпечення безперебійної роботи на складі завжди повинні бути запаси в межах норм, передбачених потребою підприємства. У складських приміщеннях підприємств здійснюються операції щодо збереження виробничих запасів, надходження, а також відпуску їх у виробництво. У системі бухгалтерського обліку формується інформація про залишки; надходження і витратами виробничих запасів. Формування облікової політики щодо запасів на підприємствах здійснюється на підставі П(С)БО 9 «Запаси» та Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів. П(С)БО 9 «Запаси» містить альтернативні варіанти щодо методики обліку запасів в частині їх оцінки. Це зумовлює необхідність дослідження сучасних особливостей організації обліку запасів з метою досягнення найбільш ефективних результатів діяльності.

Елементи облікової політики щодо виробничих запасів: 1) одиниця обліку запасів: найменування запасів або їх однорідна група (вид); 2) метод обліку транспортно-заготівельних витрат: шляхом, прямого списання транспортно-заготівельних витрат до первісної вартості одиниці запасів, що придбаваються або за середнім відсотком (при узагальненні суми транспортно-заготівельних витрат на окремому субрахунку з подальшим їх розподілом); 3) база розподілу транспортно-заготівельних витрат, що прямо включаються до первісної вартості запасів: за кількісним критерієм (вага, об'єм, кількість) або за вартісним критерієм (ціна одиниці запасів); 4) методи оцінки вибуття; 5) робочий план рахунків, який містить синтетичні та аналітичні рахунки.

У наказі “Про облікову політику підприємства” мають бути наведені обрані елементи облікової політики щодо виробничих запасів, які підприємство буде використовувати для формування обліково-аналітичної інформації про запаси.

Оцінка – це один із елементів методу бухгалтерського обліку, використання якого має значний вплив на результати діяльності підприємства. Вибір методу оцінки є одним з найважливіших пунктів при формуванні облікової політики суб'єкта господарювання, оскільки значно впливає на собівартість продукції, кінцевий результат діяльності, вартість активів підприємства тощо.

При надходженні в обліку запаси відображаються за первісною вартістю, яка складається з таких фактичних витрат: сум, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю) за вирахуванням непрямих податків; сум ввізного мита; сум непрямих податків, які пов'язані з придбанням запасів і не відшкодовуються підприємству; транспортно-заготівельних витрат; інших витрат, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням до стану, в якому вони придатні для використання із запланованою метою. До таких витрат, зокрема, відносяться прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати підприємства на доопрацювання і покращення якісних та технічних характеристик запасів.

Якщо розглядати методи списання запасів у виробництво, то слід зазначити, що використовуючи метод списання запасів ФІФО (а не, наприклад, середньозваженої собівартості) в умовах інфляційної економіки підприємство занижує собівартість своєї продукції, а, відповідно, і витрати підприємства, тим самим збільшуючи фінансовий результат, та роблячи фінансову звітність більш привабливою для інвесторів та надійною – для кредиторів. При застосуванні методу середньозваженої собівартості чистий прибуток буде мати середнє значення, яке найбільш відповідає фактичному. Доцільність використання даного методу оцінки запасів зумовлена рівномірністю їх списання, реальністю стану залишків запасів у балансі та вартості витрачених запасів. При застосуванні методу ідентифікованої собівартості для кожної одиниці запасів використовується спеціальне маркування, яке дозволяє визначити її собівартість, таким чином підприємство може регулювати прибуток шляхом реалізації більш дорогих або більш дешевих запасів. Метод нормативних затрат дозволяє виявляти надлишки списання запасів і рідше здійснювати інвентаризацію незавершеного виробництва, адже запаси списуються за затвердженими нормами. Ціни продажу розповсюджені у роздрібній торгівлі. За цим методом у балансі відображається реалізаційна вартість запасів за вирахуванням нереалізованої торгової націнки, яка розраховується за допомогою середнього відсотка торгових націнок.

Формування облікової політики щодо виробничих запасів є важливим питанням організації бухгалтерського обліку, адже обрані елементи облікової політики впливають на визначення витрат діяльності, фінансового результату, оподаткування.

С.М. Малярчук, бакалавр, ФОФ
Науковий керівник - Д.Л. Лозинський, к.е.н., доц.
Житомирський державний технологічний університет

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І АУДИТ КАПІТАЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Капітальне будівництво є однією з найважливіших галузей матеріального виробництва країни та головним джерелом розширеного відтворення основних фондів. Воно визначає зростання матеріально-технічної бази держави, йому належить провідна роль у поліпшенні житлових і культурно-побутових умов життя кожної людини та суспільства загалом.

Питанням капітального будівництва присвячено багато робіт вчених та економістів, серед яких О.М. Вінник, Г.М. Гриценко, К.А. Огай, В.В. Акімов, І.А. Брауде, І.М. Миронець та інші автори.

Роботи із будівництва нових і реконструкції старих будівель і споруд, об'єктів виробничого та невиробничого призначення можуть виконуватися у двох організаційних формах[1]:

- підрядним способом капітального будівництва;
- господарським способом капітального будівництва.

Вибір способу залежить від різноманітних факторів: кошторису і розмірів будівництва, наявності підрядної організації, що заслуговує довіри, власного досвіду і потужностей підприємства і т.д. Особливий вплив на вибір можливого способу будівництва можуть спричинити і вимоги чинного законодавства та оподаткування.

Підрядний спосіб будівництва здійснюється на підставі укладених підрядних договорів між замовником та підрядником. Це спосіб, при якому замовник вкладає кошти в будівництво нових об'єктів для власних потреб, а підрядник - заробляє собі дохід і, відповідно – прибуток як різницю між доходами та витратами, з цими доходами пов'язаними [2].

Господарський спосіб здійснюється власними силами підприємства-забудовника. Господарський спосіб капітального будівництва застосовується головним чином при незначних обсягах будівельно-монтажних, ремонтних або відновних робіт, а також робіт будь-якого масштабу в разі, якщо будівельно-монтажна організація виконує будівельні роботи не за домовленістю сторонніх осіб, а для власних потреб [2].

Відповідно до Методичних рекомендацій витрати на будівництво об'єктів основних засобів від початку і до завершення будівельних робіт і введення об'єктів в експлуатацію визнаються незавершеними капітальними інвестиціями (незавершеним будівництвом). Витрати на будівництво групуються за такими напрямками витрат: проектно-пошукові роботи, будівельні роботи, роботи з монтажу обладнання, придбання обладнання, що вимагає монтажу, придбання обладнання, що не потребує монтажу, інструментів та інвентарю, інші капітальні роботи і витрати.

Облік капітального будівництва ведеться на субрахунку 151 "Капітальне будівництво". Це субрахунок обліку витрат, понесених у зв'язку із зведенням будівель і споруд, монтажем обладнання та інших витрат, передбачених кошторисами, кошторисно-фінансовими розрахунками та титульними списками на капітальне будівництво [3].

Аудит витрат на капітальне будівництво – дуже ефективний інструмент для перевірки точності калькуляції собівартості будівельного виробництва, вартісної оцінки готових будівельних об'єктів та прийняття рішення, заснованого на виборі альтернативного способу дій. Аудиторська перевірка витрат у будівельних організаціях є досить трудомістким процесом, що вимагає від аудитора знання, крім безлічі нормативних та інструктивних матеріалів, також і особливостей обчислення собівартості продукції в окремих галузях і видах господарської діяльності.

На даний момент в Україні капітальне будівництво розвивається, але не досить активно. Активізація будівництва в Україні буде супроводжуватись у перспективі не тільки зростанням абсолютних обсягів будівельних та монтажних робіт, а й зміною як структури капітальних вкладень, так і структури самих цих робіт.

Суттєві зміни відбудуться у галузевій структурі будівельних та монтажних робіт. Підвищеними темпами будуть зростати їх обсяги у житловому та комунальному будівництві, сільськогосподарському та водогосподарському, будівництві об'єктів транспорту й зв'язку.

Література:

1. Андрієнко С. Облік у будівництві / С. Андрієнко // Дебет-Кредит. – 2017. – № 55. – С. 21–25.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 18 "Будівельні контракти": Наказ Міністерства фінансів України № 205 від 28.04.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: minfin.gov.ua
3. Чалий І. Проблеми первинної облікової документації будівельних підприємств: матеріали проекту фонду ІТМ "Розвиток будівельного обліку в Україні" / І. Чалий. – К.: 2005. – 188 с.

**Неродюк М.О., студ., гр. ОіО-21інт., ННІ економіки і менеджменту
Науковий керівник – Осадча О.О., д.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту
Національний університет водного господарства та природокористування**

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ В УМОВАХ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКОВИХ ПРОЦЕСІВ

Для здійснення господарської діяльності підприємствами всіх форм власності та галузей економіки використовуються запаси. Запаси займають значну частку у складі активів та у структурі витрат підприємств. Наявність та рух запасів на підприємстві забезпечує постійну, безперервну та ритмічну господарську діяльність. Саме тому до бухгалтерського обліку запасів ставиться завдання зі своєчасного забезпечення управління підприємства якісною та достовірною інформацією про їх наявність та рух на підприємстві.

На сучасному етапі економічного розвитку спостерігається тенденція до прискорення оборотності запасів, а отже, і до зниження розмірів запасів. При цьому роль запасів у забезпеченні нормального функціонування підприємства не зменшується, а тому зростає необхідність у раціональній організації обліку запасів. Контроль наявності та використання ресурсів підприємства, їх своєчасний та оперативний облік може забезпечити досягнення бажаного результату діяльності. Ефективне вирішення цього питання неможливе без використання автоматизованих систем управління.

Використання в обліку комп'ютерної технології потребує дотримання методологічних принципів постановки завдань, організації і технології обробки інформації, потребує чіткого визначення інструментарію, процедур і методики їх ведення в умовах автоматизації з використанням відповідного програмного забезпечення.

Процес автоматизованої обробки даних із обліку таких запасів полягає у виконанні поетапних операцій з метою контролю за їх рухом і складанням звітності. При цьому необхідно вирішити такі завдання: провести повну автоматизацію відділу постачання і збуту, запровадити інформаційну систему на складі та у виробництві, отримувати оперативну облікову інформацію в бухгалтерії підприємства, ведення облікових реєстрів і складання звітності за допомогою комп'ютерної обробки інформації.

Автоматизоване оброблення даних з обліку запасів на практиці забезпечується різними способами:

- розроблення спеціальної форми на замовлення управлінської інформаційної системи підприємства (у тому числі й інформаційної системи обліку);
- придбання універсального програмного комплексу (або окремого його модуля) на ринку програмного забезпечення;
- автоматизація облікового процесу силами фахівців підрозділу з автоматизованого оброблення даних підприємства;
- використання табличних процесорів обліковими працівниками для забезпечення автоматизованого розв'язання окремих задач конкретної ділянки обліку.

Слід виділити основні проблеми, пов'язані з автоматизованим обліком запасів на підприємстві: недостатнє використання комп'ютерної техніки при проведенні інвентаризації запасів та оформлення її результатів; складність визначення справедливої вартості запасів; недостатня деталізація автоматизації обліку запасів, а також обмеженість контролю використаних виробничих запасів.

Шляхами вирішення перерахованих проблем є: впровадження в практику проведення інвентаризації автоматизованих програм, електронних таблиць Excel, які використовуються на промислових підприємствах; чітка автоматизація організації обліково-контрольних процедур руху запасів підприємств (застосування прийомів обліку за центрами відповідальності, заходів контролю та оперативного регулювання процесів утворення запасів); налаштування програмних продуктів відповідно до умов облікової політики підприємства, підвищення оперативності та деталізації обліку запасів; за рахунок запасів, що не використовуються у процесі виробництва, проте зберігаються на складах підприємство має впевненість у завтрашньому дні. Тому при автоматизації та налаштуванні програмних продуктів слід приділити увагу номенклатурі, виокремленні запасів такого виду в окрему групу, створити резерв для того, щоб підприємство могло оцінити відсоток стабільності та неперервності свого виробничого процесу у разі затримок чи збою у постачанні запасів.

Очевидно, що вдосконалення організації обліку запасів є важливою складовою на шляху досягнення стратегічних цілей підприємством. Застосування бухгалтерських програм дає можливість отримувати оперативну і якісну інформацію з обліку господарських операцій. Це позитивно впливає на роботу всього підприємства, значно підвищує рівень управління його фінансово-господарською діяльністю. Поліпшується організація і знижується трудомісткість ведення обліку, підвищується продуктивність праці облікового персоналу, знижуються витрати на ведення обліку.

А.Г.Нестерук, студ., гр. ОА-85К, ФОФ
Науковий керівник – к.е.н., доц. С.Л. Безручук
Житомирський державний технологічний університет

ПРОБЛЕМИ КЛАСИФІКАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ В ОБЛІКУ

В сучасних ринкових умовах успішна діяльність кожного суб'єкта господарювання полягає у підвищенні рівня економічної ефективності виробництва продукції, виконання робіт або надання послуг, що результатом діяльності будь-якого підприємства. Саме завдяки цьому вони і отримують свій основний прибуток. Облік готової продукції, а також її класифікація є важливою темою для розгляду, адже поліпшення організації обліку готової продукції є основним способом досягнення соціальної та економічної ефективності діяльності підприємства, а класифікація продукції допомагає побудувати обліковий процес у різних облікових підсистемах. Проблемні питання класифікації обліку готової продукції розглянуто в працях багатьох авторів, проте ряд важливих проблем ще й досі залишилися недослідженими, зокрема не розглядалася проблема класифікації продукції, з точки зору її взаємозв'язку і впливу на побудову бухгалтерського обліку.

Беручи до уваги технологічний процес, продукцію слід розглядати як актив. Актив може бути роботою і послугою. Набуваючи матеріальної форми, актив виступає запасом. З цього випливає, що продукція повинна мати ознаки активу і запасу. Головною складовою виробничого процесу, в різних видах діяльності, є готові вироби, виготовлені основними цехами підприємств. Вирішуючи основні завдання обліку продукції необхідно визначитися з економічною сутністю категорії «готова продукція».

Готова продукція належить до запасів. Відповідно до П(С)БО 9 «Запаси», запаси визнаються активом, якщо існує імовірність того, що підприємство/установа отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена. Для цілей бухгалтерського обліку запаси включають готову продукцію, що виготовлена на підприємстві, в установі, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом. Готовою продукцією автори посібників з бухгалтерського обліку вважають конкретні вироби, які пройшли всі стадії технологічної обробки на підприємстві, відповідають встановленим стандартам чи технічним умовам, прийняті відділом технічного контролю і здані на склад або безпосередньо замовнику. Проте, вчені зарубіжних країн готову продукцію називають товарно-матеріальними запасами, які призначені для продажу, або для використання з виробничою метою. На визначення економічної сутності продукції, залежно від її форми існування, впливають технологічний процес і попит. За технологічним процесом продукцію класифікують як запас. У свою чергу, запаси класифікують за ступенем завершеності і технологічною складністю. Технологічний процес обумовлює вибір методів обліку затрат. Для продукції, що класифікована за технологічною складністю застосовуються методи обліку: позаомовний, попроцесний, нормативний. Їх використовують для фінансового обліку. Ці ж методи обліку затрат можуть бути використані за центрами затрат і центрами відповідальності в управлінському обліку.

За ступенем завершеності продукцію класифікують: напівфабрикати, незавершене виробництво, готова продукція. За технологічною складністю: проста, складна. Складна поділяється на основну, побічну, супутню.

З точки зору попиту, продукцію в економічній літературі за формою існування поділяють: робота, послуга, відходи, брак. Робота - це затрачена праця робітників на створення продукції. Робота, як економічна категорія, виступає у вигляді заробітної плати, а по своїй суті є основною діяльністю спрямованою на створення продукції. Робота перетворюється в готову продукцію через робочу силу, що на ринку виступає товаром. Послуга це діяльність спрямована на створення матеріальних і нематеріальних благ для суспільства. Як актив, послуга виступає дебіторською заборгованістю. Відходи є технологічні (нормативні) і понаднормативні. У випадку, коли відходи мають форму запасів, їх можна реалізувати. Отже, вони є готовою продукцією або запасами призначеними для продажу. Продукція, що не відповідає технологічним нормам, вимогам замовника вважається браком. Брак може бути у вигляді понаднормативних відходів і у вигляді завершені готової продукції. Для продукції, що класифікована за попитом застосовується метод обліку затрат «директ-костинг». Цей метод можна використовувати як у фінансовому обліку так і в управлінському обліку, за центрами відповідальності.

Як бачимо, в економічній літературі поняття готової продукції зовсім різні. Готова продукція це актив, не залежно від форми існування, виробництво якого завершено, відповідає технічним умовам виробництва і вимогам замовника, призначений для споживання, як для потреб виробника, так і для потреб зовнішнього ринку. Проте, окремі автори відносять до готової продукції: напівфабрикати та браковані вироби. У зв'язку з існуванням облікових підсистем: фінансового і управлінського обліку, класифікація продукції не може бути однозначною. Так, наприклад, продукція, що є в управлінському обліку напівфабрикатом, у фінансовому може бути готовою продукцією.

Опрелянська В.В., магістрант, 1 курс, гр. ООМ-3, ФОФ
Науковий керівник – Легенчук С.Ф., д.е.н., проф.
Житомирський державний технологічний університет

КЛАСИФІКАЦІЯ СТАРТАП-КОМПАНІЙ: ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ ВИМІР

Створення стартап-компаній передбачає організацію та ведення бухгалтерського обліку й економічного аналізу їх діяльності з метою розгляду та впровадження нових можливостей і ресурсів суб'єкта господарювання для подальшого успішного функціонування, вчасного виявлення ризиків та дослідження стану зайнятого сегменту ринку й діяльності інших компаній.

Під стартап-компаніями слід розуміти новостворену компанію, що має юридичну реєстрацію відповідно до законодавства та здійснює інноваційну діяльність у сфері технологій з метою отримання вигід від впровадження винаходу. При цьому вигоди від реалізації стартапу можуть бути як у вигляді отримання прибутку, так і передбачати певну соціальну, благодійну мету змінити щось на краще, адже стартап – це не підприємницька діяльність.

Класифікація будь-якого об'єкту дослідження необхідна для систематизації та групування інформації за певними ознаками з метою задоволення потреб користувачів. Так, упорядкування видів стартап-компаній в обліково-аналітичному розрізі передбачає вдосконалення методологічних підходів щодо організації та ведення бухгалтерського обліку, здійснення аналітичних розрахунків та планування господарської діяльності з метою ефективного управління досліджуваними суб'єктами господарювання залежно від конкретних умов їхнього функціонування.

Аналіз літературних джерел показав, що не всі виокремлені науковцями ознаки класифікації стартап-компаній мають вплив саме на організацію й методику бухгалтерського обліку та проведення економічного аналізу. Облікові аспекти стартап-компаній не розглядаються через недовгострокову тривалість на ринку даних суб'єктів, що передбачає наявність двох випадків: або стартапи стають успішними і перетворюються на повноцінні суб'єкти господарювання з юридичною реєстрацією, або зазнають невдачі і закриваються ще на етапі стартап-проекту. При цьому з позиції бухгалтерського обліку слід розглядати лише ті види стартап-компаній, які є юридично зареєстрованими і, відповідно, ведуть облік. Аналіз діяльності стартапів необхідно проводити ще на стадії стартап-проекту, щоб вчасно розглянути всі потенційні ризики, небезпеки, вигоди та наслідки подальшої діяльності.

Вважаємо, що найповніше розкривають всі особливості господарювання стартап-компаній в обліково-аналітичному вимірі наступні класифікаційні ознаки: галузь діяльності, види отримання вигід, орієнтація на клієнтів, територіальне поширення, новизна, основні операції й види діяльності (табл. 1).

Таблиця 1

Запропонована класифікація стартап-компаній для розвитку обліково-аналітичного забезпечення управління інноваційною діяльністю новоствореного суб'єкта господарювання

<i>№ з/п</i>	<i>Класифікаційна ознака</i>	<i>Види стартап-компаній</i>	<i>Обґрунтування</i>
1	2	3	4
1	Галузь діяльності	- стартап-компанії в IT-сфері; - стартап-компанії в екології; - стартап-компанії в медицині; - стартап-компанії в енергетиці; - стартап-компанії в техніці	Залежно від сфери діяльності стартап-компанії можуть підпорядковуватися (та, відповідно, подавати звітність) різним підрозділам, контролюючим органам; здійснювати діяльність згідно стандартів, прийнятих в певній галузі; орієнтуватися на показники по галузі для аналітичних розрахунків
2	Види отримання вигід	- стартап-компанії, створені для отримання прибутку; - неприбуткові (волонтерські, соціальні) стартап-компанії	Для комерційних стартап-компаній, на відміну від неприбуткових, необхідно подавати податкову звітність. При цьому бухгалтерський облік ведеться в обох групах компаній
3	Територіальне поширення	- регіональні; - національні; - глобальні	В територіальному розрізі необхідно враховувати затверджені законодавчі та нормативні вимоги, стандарти бухгалтерського обліку, звітності, які притаманні конкретному регіону, країні, або використовувати міжнародні аналоги

1	2	3	4
4	Орієнтація на клієнтів	<ul style="list-style-type: none"> - орієнтовані на фізичних осіб; - орієнтовані на юридичних осіб; - орієнтовані на всіх клієнтів 	Залежно від орієнтації на клієнтів в стартап-компаніях має бути сформована відповідна організація бухгалтерського обліку. При розрахунку аналітичних показників мають враховуватися особливості роботи з різними суб'єктами, в тому числі, це відображається на оборотах господарської діяльності
5	Новизна	<ul style="list-style-type: none"> - інноваційно нові; - на основі запозичених ідей 	Інноваційно нові проекти потребують юридичного оформлення у вигляді отримання патенту, що в подальшому впливає на вирішення юридичних питань. При цьому патент є нематеріальним активом, який необхідно обліковувати. Стартапи, які створені «з нуля» потребують більших затрат на впровадження та маркетингові дослідження, тому їхні запозичені копії є економічно вигіднішими
6	Основні операції, види діяльності	<ul style="list-style-type: none"> - для надання послуг; - для виконання робіт; - для виготовлення продукції; - для продажу товарів; - для здійснення декількох видів операцій 	Залежно від виду діяльності та мети створення стартап-компанії, може змінюватися організація та методика бухгалтерського обліку й економічного аналізу

Класифікація стартап-компаній за галуззю діяльності передбачає поділ за основними наукоємними галузями економіки, основними серед яких є: ІТ-сфера, екологія, медицина, енергетика, техніка. Даний перелік не є вичерпним, адже стрімкий розвиток технологій передбачає виникнення нових винаходів в кожній сфері діяльності.

За видами отримання вигід доцільно виділяти прибуткові (комерційні) та неприбуткові (некомерційні, волонтерські, соціальні) стартап-компанії. Кожен окремих вид даних організацій передбачає перелік нормативних вимог, необхідних до виконання (наприклад, подання податкової звітності).

Поділ за орієнтацією на клієнтів представляє виокремлення трьох видів стартап-компаній: ті, які орієнтовані на фізичних осіб, на юридичних осіб та на всі групи споживачів. Дана класифікація передбачає вивчення потреб покупців, що в свою чергу призводить до появи витрат для проведення маркетингових досліджень та здійснення додаткових аналітичних прорахунків.

Для потреб бухгалтерського обліку та економічного аналізу пропонуємо також виділяти стартап-компанії за територіальним поширенням: регіональні, національні та глобальні, що передбачає використання відповідного нормативно-правового забезпечення.

Важливим в обліково-економічному аспекті є поділ стартап-компаній на інноваційно нові та ті, які створені на основі запозичених, вже себе проявивши на ринку ідей. Дане групування передбачає зосередження уваги на окремих статтях затрат, необхідних для впровадження винаходу.

Вважаємо необхідним також класифікувати стартап-компанії за основними обліковими операціями та видами діяльності: надання послуг, виконання робіт, виготовлення продукції, продаж товарів та здійснення декількох видів операцій. За умови впровадження комбінації з декількох видів діяльності передбачається зростання інформаційного забезпечення, підвищення вимог організації виробничого процесу, управління, планування, облікового відображення та проведення аналітичних розрахунків основних показників діяльності суб'єкта господарювання.

Залежно від виду стартап-компанії бухгалтерський облік та аналітичні розрахунки проводяться відповідно до особливостей такого суб'єкта господарювання. Велика увага приділяється ризикам, характерним рисам галузі, видам діяльності, зайнятому сегменту ринку тощо. Тому обліково-аналітичне забезпечення діяльності стартап-компаній необхідно організовувати та вести згідно затверджених стандартів, з дотриманням законодавчих та нормативних вимог, що враховують специфіку певної сфери діяльності, територіального розміщення (поширення), орієнтацію на певні групи споживачів та цілі створення досліджуваних суб'єктів господарювання.

Таким чином, всі вище перераховані характеристики є важливими для бухгалтерського обліку та економічного аналізу діяльності стартап-компаній, а визначені ознаки можуть бути покладені в основу організації обліку та аналізу досліджуваних видів суб'єктів господарювання й слугувати базою для розробки управлінської звітності. За потреби, можна поглиблювати деталізацію об'єкта дослідження в тих розрізах, які найповніше розкриють всі особливості господарювання.

Д.С. Осіпчук, бакалавр, 2 курс зі с.т.н., гр. ОА-85К, ФОФ
 Науковий керівник – д.е.н., проф. С.Ф. Легенчук
 Житомирський державний технологічний університет

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА РАХУНКАХ В БАНКУ

Грошові кошти на рахунках в банку є важливим елементом зв'язку між різними суб'єктами господарювання. За допомогою грошових коштів ми здійснюємо придбання сировини та матеріалів необхідних для виробництва, оплачуємо необхідні енергоресурси, виплачуємо заробітну плату працівникам, які беруть безпосередню участь у створенні суспільного продукту. Також після реалізації готової продукції ми отримуємо виручку, яку можемо використати для різних цілей. Грошові кошти на рахунках в банку за своєю суттю є ліквідними активами, тому мають здатність швидко перетворюватися в інші форми. Але при цьому вони виступають обмеженими ресурсами. Тому контроль за раціональним використанням грошових коштів на рахунках в банку є важливим. Також суттєвим є існування повної та достовірної інформації про стан банківського рахунку підприємства та наявність грошових коштів на ньому. Таким чином, інформація, що надається бухгалтерською службою повинна забезпечити управлінський персонал такою інформацією, що може вплинути на рішення. Чітке визначення наявної грошової маси підприємства, яка б забезпечила усі процеси господарської діяльності є однією з актуальних проблем на даному етапі. Ця проблема тягне за собою ряд інших проблем (рис. 1).

Рис. 1. Сучасні проблеми бухгалтерського обліку грошових коштів на рахунках в банках

Проаналізувавши ряд попередніх досліджень було виявлено, що проблема повноти та своєчасності відображення в системі бухгалтерського обліку руху грошових коштів на рахунках в банках є досить важливою. Оскільки надати інформацію користувачам про надходження та витрачання коштів без реєстрації в системі обліку є неможливим. Також відображаючи такі операції ми можемо надати деталізовану інформацію, з зазначенням джерел надходження та цілей витрачання, що в свою чергу допоможе провести аналіз руху коштів. Тобто встановити контроль за цільовим використанням грошових коштів на рахунках в банку та залучення нових джерел надходжень, якщо скорочення видатків є неможливим.

Наступною проблемою є класифікація грошових коштів на рахунках в банку. Чому дане твердження виділяють до ряду сучасних проблем? Від правильної класифікації залежить відображення операцій з грошовими коштами на рахунках бухгалтерського обліку. Не варто заціклюватися лише на запропонованій нам класифікації: на грошові кошти в національній та іноземній валютах. Адже з розширенням форм і видів грошових розрахунків з'явилася необхідність їх оновленої класифікації з метою не лише відображення грошових коштів на рахунках в банку в системі бухгалтерського обліку, а і з метою ефективного управління ними. Наприклад за джерелами надходження грошові кошти на рахунках в банку можна поділити на власні та запозичені. Грошові кошти, які відповідно надходять на

рахунок підприємства у результаті його виробничої діяльності у вигляді виручки від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг є власними, а ті, що надходять як кредити є запозиченими. Також можна виділити таку класифікаційну ознаку, як обмеженість у використанні. Відповідно до неї є два види грошових коштів на рахунках в банку. Це обмежені та необмежені у використанні. Тобто грошові кошти, які є необмеженими можуть використовуватися на різні цілі та без жодних обмежень, а обмежені у використанні використовуються на конкретні цілі (цільове фінансування).

Поряд з відображенням грошових коштів на рахунках в банку в системі бухгалтерського обліку постає питання матеріально – технічного забезпечення ведення обліку. Матеріально – технічне забезпечення бухгалтерського обліку передбачає вибір форми ведення бухгалтерського обліку, установлення відповідного механізму документування й оснащення бухгалтерії технічними засобами для забезпечення функціонування облікового процесу. Так як для даної ділянки обліку є затверджені типові форми первинних документів, то підприємство може обрати будь – який на свій вибір. Далі необхідно визначити на яких рахунках обліку відобразатимуться такі операції. Звісно Інструкцією про застосування плану рахунків передбачено рахунок 31 «Рахунки в банках» та субрахунки до нього. Проте підприємство може мати декілька специфічних для своєї діяльності рахунків, тому можуть передбачатися не регламентовані рахунки в робочому плані рахунків.

Правильне відображення руху грошових коштів на рахунках в банках у фінансовій звітності є корисним для користувачів фінансової звітності і не лише для власників підприємства, а і для інвесторів. Наявність вільних оборотних коштів свідчить про можливість розвивати бізнес далі та вкладати кошти не лише у звичні операції для підприємства, а і здійснювати розширення діяльності.

Організація контролю за своєчасним здійсненням операцій з грошовими коштами та відображення їх в обліку є також однією з проблем. На підприємстві необхідно встановлювати відповідальних осіб за ведення обліку грошових коштів, здійснювати постійні інвентаризації щодо підтвердження фактичної наявності грошових коштів на рахунках в банку та співставлення з даними обліку. Звісно грошові кошти на рахунках в банку не можливо перерахувати так як готівку в касі. Щоб перевірити фактичну наявність коштів на рахунку необхідно отримати лише виписку банку та отриманий результат порівняти із зазначеними даними в бухгалтерському обліку. Адже контроль за такими обмеженими ресурсами як грошові кошти на рахунках в банку допоможе повно, своєчасно та правдиво відображати операції по руху коштів в системі бухгалтерського обліку, а потім і у фінансовій звітності. Тому з метою контролю за надходженням та використанням грошових коштів на рахунках в банку ми пропонуємо запровадити внутрішню звітність на підприємстві. Яка допоможе деталізувати надходження та видаток грошових коштів на рахунках в банку за джерелами надходження, цілями використання та надаватиме релевантну інформацію про фактичну наявність грошових коштів на рахунках в банку в конкретний момент часу необхідний для управлінського персоналу. Також розробку внутрішнього звіту по руху грошових коштів на рахунках в банку необхідно здійснювати в формі легкій для читання користувачам, а ніж виписка банку та не переважувати його непотрібною інформацією.

Також до сучасних проблем відносять оптимізацію надходжень і витрат грошових коштів на рахунках в банку. Грошові кошти на рахунок підприємства можуть надходити з різних джерел. Чи то отримана виручка за готову продукцію, товари, роботи, послуги, чи надходження позики банку, чи відсотків за депозит тощо. Витрачання також є різноманітними: придбання сировини і матеріалів, виплата заробітної плати, сплата податків, зборів, погашення кредитів та відсотків за ними тощо. Проте виникає необхідність слідкувати за оптимальним співвідношенням надходжень та видатків. Звісно позитивним є переважання надходжень над видатками. Але можливі ситуації, коли коштів не вистачає. Тоді необхідно брати позику в банку або заключати договір з банком на використання овердрафту. Але те і інше тягне за собою додаткові витрати для підприємства. Ситуація коли надходження коштів на рахунок в банку підприємства майже дорівнюють витрачанням (або взагалі дорівнюють) за своє суттю не є негативною, але і позитивною її назвати неможна. Оскільки у суб'єкта господарювання немає вільних оборотних коштів для розширення чи оновлення підприємства. Тому в даному випадку на такі цілі необхідно залучати кредити банків або інвесторів.

Таким чином, узагальнюючи проведений аналіз сучасних проблем обліку грошових коштів на рахунках в банку встановлено, що існує ряд проблем, які потребують вирішення. Було запропоновано запровадження внутрішньої звітності по руху грошових коштів на рахунках в банку, що в свою чергу вплине на покращення контролю за рухом коштів. Висвітлені проблеми є важливими для будь – яких суб'єктів господарювання, адже від правильності, повноти і своєчасності оприбуткування та відображення операцій пов'язаних з рухом коштів на рахунку в банку залежить фінансова діяльність підприємства. Ефективна організація системи бухгалтерського обліку грошових коштів на рахунках в банку дозволить вирішити усі поставлені проблеми. Адже система бухгалтерського обліку, яка побудована належним чином забезпечує повне, правдиве та своєчасне відображення операцій у системі обліку та фінансовій звітності і забезпечить раціональний розподіл та використання грошових коштів.

Т.П. Остапчук, докторант кафедри обліку і аудиту
Д.В. Гавриловська, магістрант, 1 курс, група ООМ-4, ФОФ
Житомирський державний технологічний університет

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

Нормативно-правова база регулювання земельних відносин бере свій початок з 1991 року, однак реформування в цій сфері ще не закінчене. На даний момент існує близько 50 нормативних актів різних рівнів. Всі нормативні документи з регулювання земельних відносин можна умовно поділити на певні групи, а саме, які регулюють: 1) загальні положення в сфері земельних відносин; 2) питання землеустрою та землекористування; 3) орендні операції з земельними ділянками; 4) оцінку землі; 5) бухгалтерський облік та оподаткування земельних ресурсів.

Основним нормативним документом, який регулює земельні відносини в Україні, можна вважати Конституцію України, статтею 13 якої визначено, що земля, як і інші природні ресурси, що знаходяться в межах території України, є об'єктами права власності Українського народу. При цьому, фізичні та юридичні особи мають право користуватися природними об'єктами права власності народу відповідно до закону.

Прийнятий 25 жовтня 2001 року Земельний кодекс України, являє собою основний документ, за майже кожною статтею якого формується цілісний масив законодавства, що регулює відносини з приводу використання основного національного багатства – землі. Після прийняття Земельного кодексу України було прийнято ряд законодавчих та нормативно-правових актів, які регулюють земельні відносини на Україні. Вони спрямовані на поглиблення й завершення земельної реформи, розбудову цивілізованих ринкових земельних відносин. Характеристика та короткий опис основних з них наведено в табл. 1.

Таблиця 1. Основні нормативно-правові акти, які регулюють сферу земельних відносин в Україні

<i>Нормативний акт</i>	<i>Характеристика</i>
<i>1</i>	<i>2</i>
Конституція України	Визначає землю як основне національне багатство. Надає гарантію на право власності на землю. Забезпечує захист прав усіх суб'єктів земельних відносин
Земельний кодекс України	Основоположний документ регулювання сфери земельних відносин
Цивільний кодекс України	Визначає землю як об'єкт права власності, визначає суб'єктів. Наводить порядок права власності на забудову земельної ділянки та випадок самочинного будівництва
Податковий кодекс України	Формує порядок сплати рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин землевласниками та землекористувачами. Визначає платників, об'єктів та базу оподаткування земельним податком
Законом України «Про Державний земельний кадастр»	Узагальнює принципи ведення Державного земельного кадастру, надає склад відомостей Державного земельного кадастру. Встановлює особливості ведення земельного кадастру
Закону України «Про оцінку земель»	Окреслює коло об'єктів, принципи та види оцінки землі. Встановлює, хто має право здійснювати оцінку земель. Наводить перелік основних документів з оцінки землі
Закону України «Про оренду землі»	Наводить визначення поняття оренда землі, встановлює правові засади, об'єктів та суб'єктів у сфері оренди землі. Встановлює основні засади укладання договору оренди. Наводить визначення та форми орендної плати за землю
Закон України «Про охорону земель»	Наводить принципи державної політики у сфері охорони земель. Характеризує повноваження місцевих органів у сфері охорони земель. Наводить систему заходів для здійснення охорони землі та методи державного контролю за провадженням цих заходів
Закон України «Про землеустрій»	Визначає призначення, суб'єктів, об'єктів, принципи землеустрою. Наводить випадки обов'язковості землеустрою. Характеризує документацію з землеустрою. Визначає топографічні, геодезичні та картографічні роботи при землеустрої

1	2
Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень»	Наводить загальні засади державної реєстрації прав. Визначає речові права та їх обтяження, що підлягають державній реєстрації, організаційні основи системи державної реєстрації прав

Крім документів, які регулюють загальні засади земельних відносин, існують також нормативні акти з регулювання бухгалтерського відображення операцій з земельними ділянками та правами на них. Характеристика цієї категорії нормативних документів наведена в табл. 2.

Таблиця 2. Нормативно-правові акти, які регулюють бухгалтерський облік земельних ділянок

Нормативний акт	Характеристика
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»	Визначає основні об'єкти бухгалтерського обліку операцій, пов'язаних з земельними ресурсами, а саме земельні ділянки, капітальні витрати на поліпшення земель, права користування земельними ділянками
ПСБО 7 «Основні засоби»	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби, а також розкриття інформації про них у фінансовій звітності. Для цілей бухгалтерського обліку основні засоби включають земельні ділянки та капітальні витрати на поліпшення земель
ПСБО 8 «Нематеріальні активи»	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про нематеріальні активи та розкриття інформації про них у фінансовій звітності. Бухгалтерський облік нематеріальних активів ведеться зокрема за групою: права користування майном (у тому числі право користування земельною ділянкою)
Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку	Передбачає наявність субрахунків: 101 «Земельні ділянки» та 102 «Капітальні витрати на поліпшення земель» до рахунку 10 «Основні засоби», субрахунку 121 «Права користування природними ресурсами» до рахунку 12 «Нематеріальні активи», призначених для відображення в обліку операцій, пов'язаних з земельними ділянками та правами користування ними
Порядок аналітичного обліку земель в наукових установах, підприємствах та організаціях УААН	Визначає порядок аналітичного обліку кількості і якості земель по землевласникам і землекористувачам, містить Класифікатор класів земель для оцінки їх вартості. Регламентує організацію складання та ведення Книги кількісного та якісного обліку земель установи, підприємства, організації, яка може бути пристосована до застосування підприємствами АПК

В результаті дослідження нормативно-правового регулювання земельних відносин встановлено, що:

1) вимоги нормативно-правових актів, а тим більше облікового характеру, встановлюють критерії для ведення бухгалтерського обліку операцій з земельними ресурсами. Земельне законодавство є досить значним за обсягом, що робить складним відображення операцій зі сфери земельних відносин в системі бухгалтерського обліку;

2) існує значна кількість проблемних питань в земельному законодавстві, а саме: неврегульованість купівлі-продажу земель, що більшою мірою пов'язане з мораторієм на продаж сільськогосподарських земель, запровадження якого суперечить нормам Конституції України та Цивільного кодексу України; недостатнє врегулювання земельних сервітутних відносин; неправильне визначення пріоритетності норм Земельного та Цивільного законодавства в земельній сфері; недостатнє регулювання раціонального використання земель; неповнота законодавчих норм щодо документального забезпечення земельних правовідносин. Така ситуація є негативною з облікової точки зору, оскільки підставою відображення в обліку земельних господарських операцій є саме документи щодо прав на земельні ділянки.

Виявлена проблематика в законодавчому регулюванні земельних відносин дозволить визначити напрями удосконалення облікового відображення операцій із землею з врахуванням вимог законодавства.

Т.П. Остапчук, докторант кафедри обліку і аудиту
Г.О. Іваненко, магістрант, 1 курс, група ООМ-3, ФОФ
Житомирського державного технологічного університету

**ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОПЕРАЦІЙ З ЗЕМЕЛЬНИМИ ПАЯМИ:
 ВПЛИВ НА ОБЛІКОВЕ ВІДОБРАЖЕННЯ**

В Україні відбулася приватизація земель й саме тоді виникло таке поняття як земельна частка (пай). Таке право щодо землі існує й на сьогодні. На даний момент ще відбувається процес перетворення земельних часток (паїв) в земельні ділянки, які належать громадянам на праві власності. Земельні частки активно використовуються саме юридичними особами, а тому питання їх обліку має важливе значення для сільськогосподарських земель. Необхідність удосконалення обліку земельних часток обумовлюється також і розвитком законодавства. Питання законодавчого регулювання відносин, які виникають при здійсненні операцій з земельними частками (паями) є основою їх облікового відображення. Огляд нормативно-правових актів щодо земельних часток (паїв) наведено в таблиці 1.

Таблиця 1. Огляд нормативно-законодавчих актів щодо операцій з земельними паями

<i>№ з/п</i>	<i>Назва нормативно-правового акту</i>	<i>Характеристика</i>
1	Закон України «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)»	Визначає порядок виділення власникам земельних часток (паїв) земельних ділянок у натурі (на місцевості) із земель, що належали колективним сільськогосподарським підприємствам, сільськогосподарським кооперативам, сільськогосподарським акціонерним товариствам на праві колективної власності, а також порядок обміну цими земельними ділянками. Визначаються особи, які мають право на отримання земельної ділянки (паю), документи, які підтверджують таке право, порядок оформлення та передачі паїв
2	Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки»	Передбачає проведення організаційних заходів щодо реформування колективних сільськогосподарських підприємств на засадах приватної власності на землю та майно. Що реалізується шляхом надання земельної частки (паю) при виході члена з підприємства; можливістю створення приватних (приватно-орендних) підприємств, селянських (фермерських) господарств, господарських товариств, сільськогосподарських кооперативів, інших суб'єктів господарювання, заснованих на приватній власності; укладення договорів оренди земельної частки (паю) з її власником при використанні землі підприємством
3	Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо прискорення земельної реформи у сфері сільськогосподарського виробництва»	Передбачає, що право на земельну частку (пай) може бути об'єктом купівлі-продажу, дарування, міни, успадкування, застави
4	Указ Президента України «Про порядок паювання земель, переданих у колективну власність сільськогосподарським підприємствам і організаціям»	Встановлює, що паюванню підлягають сільськогосподарські угіддя, передані у колективну власність колективним сільськогосподарським підприємствам, сільськогосподарським кооперативам, сільськогосподарським акціонерним товариствам, у тому числі створеним на базі радгоспів та інших державних сільськогосподарських підприємств. Право на земельну частку (пай) мають члени таких підприємств. Передбачає базові основи порядку визначення розміру та вартості паїв, їх документального підтвердження, виділення в натурі
5	Порядок реєстрації договорів оренди земельної частки (паю)	Визначає умови та процедуру реєстрації договорів оренди земельних часток (паїв), для чого виконавчому комітету сільської, селищної, міської ради за місцем розташування земельної частки (паю) подається договір оренди в двох примірниках та сертифікат на право на земельну частку (пай)

Виходячи з таблиці 1, відносини, пов'язані із виникненням, використанням та іншими операціями із земельними частками (паями), регламентуються переважно підзаконними актами, що свідчить про неупорядкованість і недосконалість законодавчого регулювання в даній сфері. Згідно наведених нормативно-правових актів можна зробити висновок, що паюванню підлягали землі колективних сільськогосподарських підприємств, сільськогосподарських кооперативів, сільськогосподарських акціонерних товариств, які використовувалися на праві колективної власності. На їх базі можливим є створення приватних (приватно-орендних) підприємств, селянських (фермерських) господарств, господарських товариств, сільськогосподарських кооперативів та інших суб'єктів господарювання, заснованих на приватній власності. А також земельні частки (паї) можуть здаватися в оренду їх власниками; реалізуватися, даруватися, обмінюватися, спадкуватися, передаватися в заставу; можуть бути виділені в натурі (на місцевості), тобто перетворені в реальну земельну ділянку.

Основним документом, який посвідчує право на земельну частку (пай), є сертифікат на право на земельну частку (пай), що видається районною чи міською державною адміністрацією. Також право на земельну частку (пай) підтверджують документи, які складаються у випадках набуття такого права різними шляхами. До них відносяться: свідоцтво про право на спадщину; договори купівлі-продажу, дарування, міни; рішення суду про визнання права на земельну частку (пай).

Земельна частка (пай) не може вважатися земельною ділянкою, оскільки вона являє собою умовну частку сільськогосподарських земель, розмір якої визначений як середній по господарству в умовних кадастрових гектарах. На відміну від земельної ділянки, яка має чітко визначені межі й розмір у фізичних гектарах, місцезнаходження та межі земельної частки (паю) є невизначеними. Громадянин, якому надана земельна частка (пай), не знає точного місця її розташування на полях сільськогосподарського підприємства.

Необхідно акцентувати увагу на тому, що поняття «земельні частки (паї)» застосовується лише до земель сільськогосподарського призначення.

Власників земельних часток (паїв) не можна ототожнювати із власниками землі, оскільки власники земельних ділянок мають державний акт на право власності на земельну ділянку, її конкретне місце розташування є відомим, а власник земельного паю має сертифікат на право на земельну частку (пай) і земля не виділена в натурі.

Земельна частка (пай) може бути об'єктом лише таких дій її власника, як купівля-продаж, дарування, міна, спадкування та застава. Всі ці дії охоплюються правомочністю розпорядження, що є не випадковим. Право користування земельною ділянкою, закріпленою за сільськогосподарським підприємством на праві колективної власності й розпайованою (поділеною на умовні частки) між його членами, належала цьому підприємству як юридичній особі. Після паювання земель підприємства право користування розпайованою землею зберігалося за останнім і не переходило до членів підприємств-власників земельних часток (паїв).

З правової точки зору, паювання земель є юридичним фактом, що тягне за собою передачу кожному з членів сільськогосподарського підприємства, якому виділена земельна частка (пай), лише права розпорядження нею. Тому власник такої частки не може володіти та користуватися земельною часткою (паєм). А отже, він не може передати право користування часткою іншій особі, наприклад, на підставі договору оренди, оскільки ніхто не може передати іншій особі більше прав, ніж має сам.

Таким чином, сертифікат на право на земельну частку (пай) слід розглядати як правовстановлюючий документ, що засвідчує наявність у її власника лише однієї правомочності – права розпорядження земельною часткою (паєм). Власник земельної частки (паю) і власник земельної ділянки наділені різним обсягом правомочностей: власник земельної ділянки наділений всіма правомочностями власника, а особа, що має право на земельну частку (пай), – лише правомочністю розпорядження. В цьому випадку сертифікат на право на земельну частку (пай) не можна розглядати як правовстановлюючий документ, що посвідчує всі три правомочності власника земельної ділянки – володіння, користування та розпорядження нею. В цьому випадку тріада права повної власності на земельні ресурси відсутня. Тому в діяльності господарюючих суб'єктів саме часткові правомочності щодо власності на земельні паї слід враховувати при відображенні операцій з ними на в рахунках бухгалтерського обліку, що потребує додаткових досліджень за цим напрямом.

Р. Петрук, магістрант, I курс, гр. ООМ-3, ФОФ
Науковий керівник – І.Л. Грабчук, к.е.н., доц.
Житомирський державний технологічний університет

ЕЛЕКТРОННІ ГРОШІ ЯК ОБ'ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Розкриття сутності, основних рис та видів електронних грошей має велике значення для розвитку товарно-грошових відносин, забезпечення ефективного функціонування платіжних систем і для вдосконалення їх облікового відображення. Розвиток електронних грошей в грошово-платіжній системі будь-якої країни значною мірою визначений чіткістю трактування, визначенням властивостей і функцій, які вони виконують.

Аналіз наукових досліджень засвідчив, що існує три найбільш розповсюджених підходи до трактування сутності електронних грошей: 1) як нова форма грошей, що вимагає особливого регулювання їх емісії та обігу; 2) як новий вид фінансових послуг; 3) поєднання першого та другого підходів, тобто це і нова форма грошей і новий вид послуг.

Як на теоретичному, так і практичному рівнях відсутня єдина класифікація електронних грошей, тому наведемо найбільш розповсюджену (рис. 1).

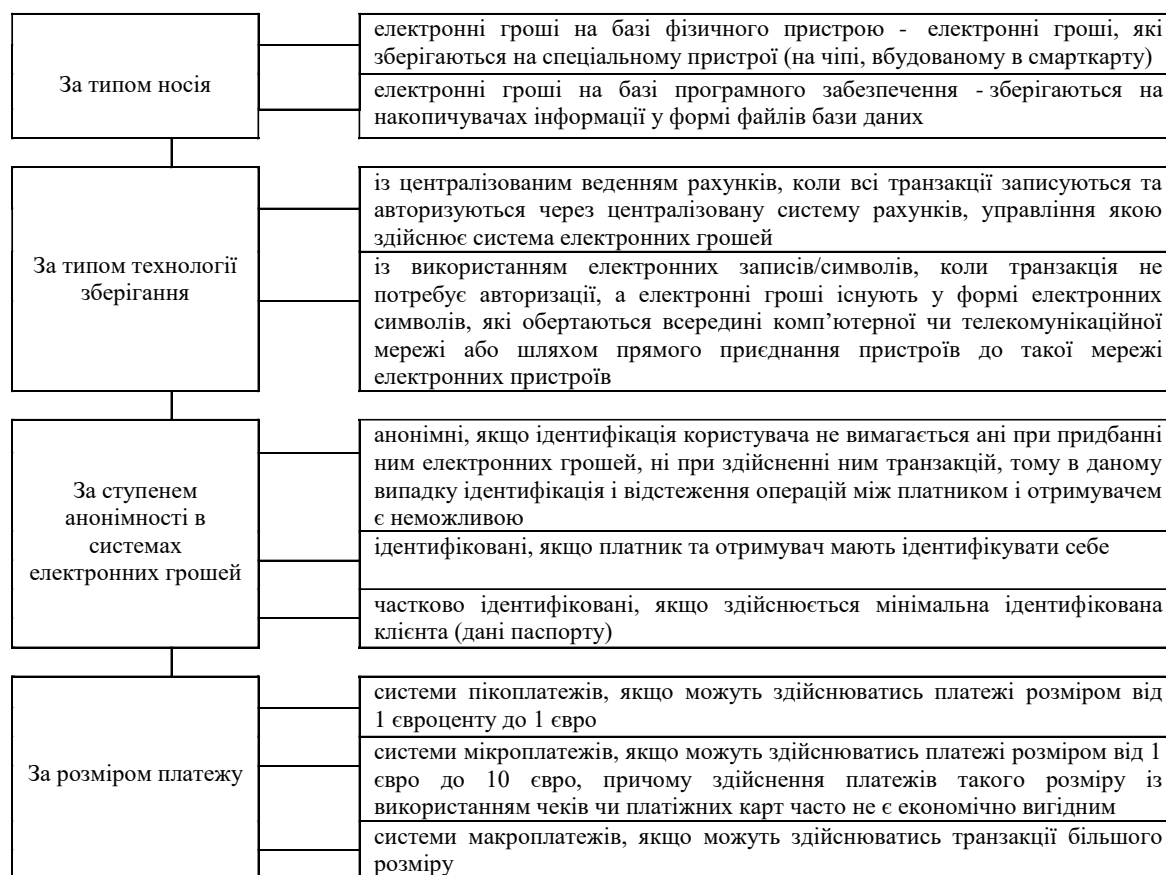

Рис. 1. Класифікація електронних грошей (узгальнено за [1])

Враховуючи стрімкий розвиток інформаційних технологій, значення електронних грошей зростає, а також розширюються сфери їх застосування – від операцій, які здійснюють фізичні особи до розрахунків між великими підприємствами, що, в свою чергу, вимагає належного облікового відображення операцій з ними.

Список використаної літератури:

1. Науменко Д. Електронні гроші в Україні. Аналітичний звіт [Електронний ресурс] / Д. Науменко, В. Кравчук, А. Глибовець. – К. : Альфа-ПІК, 2012. – 64 с. – Режим доступу: http://www.ier.com.ua/files/publications/Books/2012/3_Electronic_Money/E-money_report_APPROVED_2012-10-02_RED2.pdf

О.В. Повторейко, магістрант, I курс, гр. ЗОО-17-1М, ФОФ
Науковий керівник – І.Л. Грабчук, к.е.н., доц.
Житомирський державний технологічний університет

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛІ

В сучасних умовах функціонування економіки розвиток інформаційних технологій та поширення мережі Інтернет сприяє активному розвитку такої форми дистанційної торгівлі, як інтернет-торгівля.

Актуальність обраної нами теми зумовлює необхідність дослідження організації та методики ведення обліку операцій в сфері інтернет-торгівлі, а саме дослідження обліку витрат на створення і функціонування інтернет-магазинів та обліку розрахунків з покупцями.

Питанням особливостей обліку та оподаткування в інтернет-торгівлі присвячені праці таких науковців як Бутинця Ф.Ф., Плекач В.Л., Нападівської Л.В., Фоміна О.В., Москаленко А., Золотухіна О., Тихонова С. та інших. Дослідивши праці даних науковців ми бачимо що більшість з них розкриває особливості створення та функціонування інтернет-магазинів як одного з видів дистанційної торгівлі, в цілому не враховуючи особливості ведення бухгалтерського обліку. Спробувавши знайти закон, який би регламентував торгівлю через інтернет-магазин і не знайшовши даних запитів робимо висновок що окремого нормативного документу який регламентував дану торгівлю не передбачено законодавством, а регламентується вона тими самими документами що й інші види торгівлі.

Розглянемо дві основні складові бухгалтерського обліку операцій в електронній торгівлі: облік витрат на створення та функціонування інтернет-магазину та облік розрахунків з покупцями.

Визначаємо як обліковуються витрати. Всі витрати підприємства пов'язані зі створенням сайту обліковуються на субрахунок 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів», а вже при введенні в експлуатацію сайту списується на субрахунок 125 «Авторське право і суміжні з ним права». На підставі «Акту введення в господарський оборот об'єкта права інтелектуальної власності в складі нематеріальних активів» здійснюється введення сайту в експлуатацію.

Щодо обліку розрахунків з покупцями в електронній торгівлі, то він залежить від способу доставки та виду розрахунків. На рис. 1 зображені типи розрахункових операцій, які можуть проводитись через інтернет-магазин.

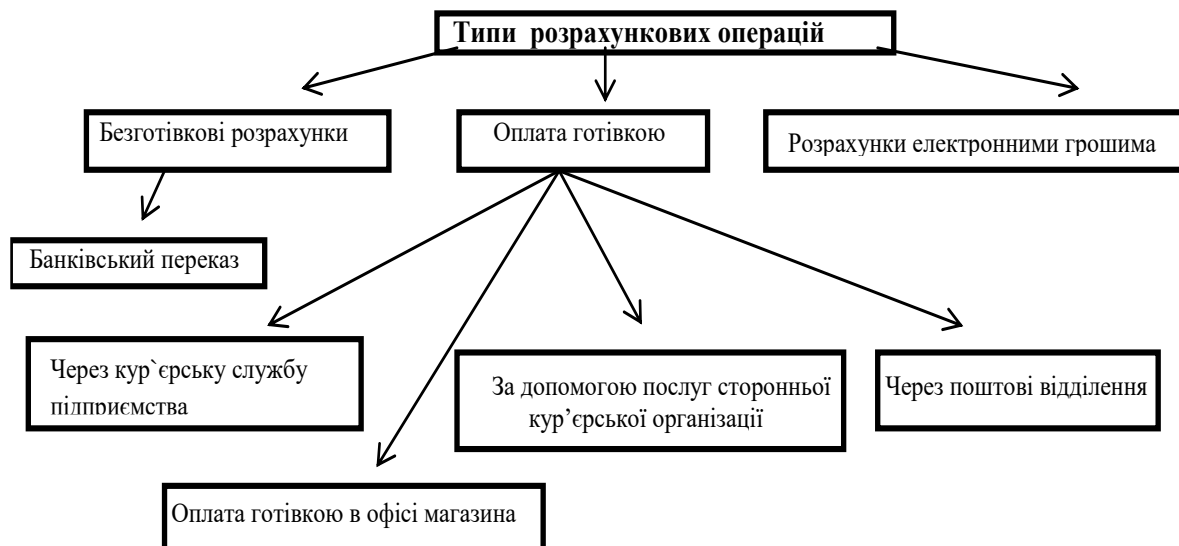

Рис. 1. Типи розрахункових операцій, які проводяться через інтернет-магазин

Відштовхуючись вже від певного способу доставки та виду розрахунків відображаються в бухгалтерському обліку операції з розрахунків з покупцями в електронній торгівлі.

Отже, дослідження показали, що, незважаючи на стрімкий розвиток інтернет-торгівлі, ця сфера досі лишається недостатньо врегульованою на законодавчому рівні. Також ми вияснили як обліковуються витрати на створення та функціонування інтернет-магазину та як облік розрахунків з покупцями залежить від способу доставки та виду розрахунків з покупцями в електронній торгівлі.

Прохоренкова К.В., магістрант, 1 курс, гр. ООМ-3, ФОФ
 Науковий керівник – Грабчук І.Л., к.е.н., доц.
 Житомирський державний технологічний університет

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО АУТСОРСИНГУ

На сучасному етапі розвитку однією з найбільш популярних моделей бізнесу є аутсорсинг. Передача виконання частини своїх функцій дає можливість підприємству сконцентруватися на ключових компетенціях, що є ефективним інструментом ринкової трансформації промислової кооперації і тим самим забезпечує йому конкурентні переваги. Перехід до аутсорсингової моделі організації діяльності підприємств зумовлений, насамперед, тим, що динамічне і невизначене ринкове середовище висуває нові управлінські завдання, вирішення яких потребує ринкової реконструкції всіх структурних елементів і підсистем управління підприємством з метою безперервної адаптації до зовнішніх і внутрішніх змін [2].

Аутсорсинг вперше був визнаний бізнес-стратегією в 1989 році і став невід'ємною частиною міжнародної економічної економіки протягом 90-х років ХХ ст. Практика аутсорсингу викликає значні суперечності в багатьох країнах. Ті, хто протистоїть, стверджують, що це призвело до втрати внутрішніх робочих місць, особливо у галузі виробництва. Прихильники стверджують, що це створює стимул для бізнесу та компаній розподіляти ресурси там, де вони найбільш ефективні, і що аутсорсинг допомагає зберегти характер вільної ринкової економіки у глобальному масштабі.

Бухгалтерський аутсорсинг – це спосіб забезпечення діяльності підприємства з передачею функцій бухгалтерського обліку спеціалізованій компанії на договірній основі. Він включає послуги з відновлення та ведення бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності, оптимізації податкових платежів та інших відрахувань. Тобто аутсорсинг бухгалтерського обліку – це комплексне бухгалтерське забезпечення компанії спеціалістами профільної сторонньої організації [1].

Делегуючи функцію бухгалтерського обліку, компанія отримує значні вигоди. Однак незважаючи на значні переваги аутсорсингу бухгалтерського обліку, існують також певні недоліки (рис. 1).

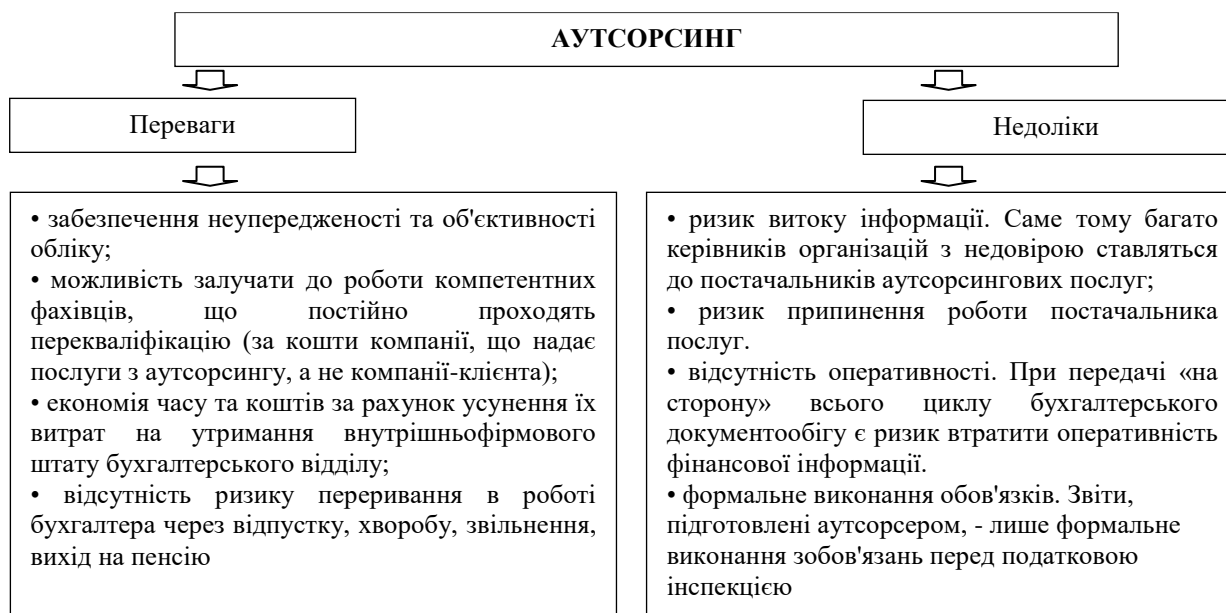

Рис. 1. Переваги та недоліки аутсорсингу

Незважаючи на визначені недоліки, переваги бухгалтерського аутсорсингу, які він забезпечує для підприємства, визначають його поширення на ринку бухгалтерських послуг.

Література:

1. Кто лучше, бухгалтер или аудиторская компания для аутсорсинга бухгалтерии? [Електронний ресурс] // АБА бухгалтерский аутсорсинг. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.buhuslugi.com.ua/ru/informatsiya/obshchaya-informatsiya/bukhgalter-ili-auditorskaya-organizatsiya.html>.

2. Матвій І.Є. Аутсорсинг логістичних бізнес-функцій машинобудівного підприємства : Дис... канд. наук: 08.00.04 / Матвій І.Є. - 2009.

Рачкинда А.В., магістрант факультету обліку та оподаткування
Іванова Л.А., магістрант факультету обліку та оподаткування
Науковий керівник- к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту І.М. Вигівська
Житомирський державний технологічний університет

ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ОПОДАТКУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ВИРОБНИКІВ ЧАЮ ТА КАВИ)

В Україні здійснюються щорічні зміни в податках, регулювання яких здійснюються такими нормативними актами як: Конституція України, Податковий кодекс, Митний кодекс України та інші закони, що регулюють діяльність митної справи з метою контролю та регулювання правовідносин, що є невід'ємним елементом під час митних операцій пов'язаних з переміщенням товарів через митний кордон України. Господарська діяльність характеризується своєю різноманітністю, мало того, майже кожного дня у світі молоді бізнесмени придумують все новий вид діяльності, що можливо, у майбутньому допоможе у вирішенні економічних проблем в цілому. Саме тому потрібно орієнтуватись та реагувати на зміни в податковому середовищі, так як ці зміни безпосередньо впливають на господарське життя в усіх його аспектах.

Господарську діяльність розпочинає як одна особа, так і група людей (об'єднання та асоціації), або ж з однієї особи переростає в групу людей. Залежно від того чим ви займаєтесь та який обсяг діяльності, то суб'єкт господарювання має право обрати спрощену систему оподаткування відповідно до Податкового кодексу України (далі – ПКУ) Розділу XIV «Спеціальні податкові режими», за умови дотримання всіх вимог визначених у цьому розділі.

За аналізом податкової системи 2015р., виявляємо, що тоді, на Житомирщині, приблизно на 4 млн. грн. більше було сплачено єдиного податку, ніж за пізніший період. За останнє півріччя 2017 року кількість спрощенців поступово збільшилась, у Рівненській області, наприклад, на 10%. За такими даними буде актуально охарактеризувати особливості спеціального режиму оподаткування.

Виробничо-господарська діяльність дуже різноманітна, тому оподаткування її діяльності залежить від того, що виготовляється. Якщо розглядати господарську діяльність на прикладі виробників чаю, то такий вид діяльності цілком дозволяє обрати спрощену систему оподаткування третьої групи та сплачувати єдиний податок відповідно до статті 293 Глави 1 Розділу XIV ПКУ.

Таблиця 1 «Ставки єдиного податку для груп 1–3 відповідно до ПКУ станом на 01.01.2018р»

Група спрощенців	Розміри ставки	Максимальний розмір податку (залежно від мін.зарплати)
I група	До 10 % від прожитого мінімуму працездатної особи	176,20 (п 293.2 ПКУ) на 01.01. звітнього року
II група	До 20 % від мінімальної зарплати	744,60(п 293.2 ПКУ) на 01.01. звітнього року
III група без ПДВ	3%	-
III група з ПДВ	5%	

Крім того, відомо, що для отримання конкретної групи суб'єкт господарювання повинен не перевищувати свій обсяг діяльності за звітний рік відповідно до підпункту 291.4 статті 291 Глави 1 Розділу XIV Податкового кодексу України [0,С.258]. Розглядаючи групи спрощено системи у розрізі отриманого доходу, то для першої групи спрощеної системи максимальний дохід складає триста тисяч гривень; друга група - один мільйон та п'ятсот тисяч гривень, для третьої групи – дві мільйона гривень станом н 01.11.2015, а в період з 01.01.2016 максимальний дохід становив п'ять мільйонів гривень. Якщо дослідити зміни спрощеної системи оподаткування за останні в період з 2015 -2017рр., то зміни в обмеженнях розмірів обсягу діяльності податку спостерігається лише у третьої групи. З 2016 року їхній розмір збільшили на 3 млн. грн. такі зміни можуть бути спричинені тим, що в період 2014-2015 року відбулись кардинальні зміни в економічній системі, а саме: різке зростання долару та цін, що спричинило інфляцію, за даними статистики бюджетні витрати перевищують бюджетні доходи майже на 70 млрд. гривень на період 2017р. і т.д. Саме можливо тому, залежно від даної ситуації, так як третя група порівняно з іншими двома має менші обмеження (не обмежується кількість працівників, має більшу кількість видів діяльності) і отримує більший розмір власного доходу. Це пояснюється тим, що перейшовши на загальну систему оподаткування суб'єкт господарювання, можливо, не матиме достатню кількість коштів для сплати всіх податків. З одного боку, для суб'єкта це є позитивною стороною, а з іншого боку, від більшого розміру доходу нараховується більша сума сплати єдиного податку, що поповнює державний бюджет.

Через постійні нинішні зміни економічного стану в Україні, ставка єдиного податку для спрощенців третьої групи можливо зросте ще на один відсоток та становитиме 4 та 6% до 2020 року. Щойно ми охарактеризували, які місцеві податки сплачує виробниче підприємство, перебуваючи на спрощеній

системі оподаткування, тепер розглянемо нарахування загальнодержавних податків. До загальнодержавних податків в даному випадку включаються єдиний соціальний внесок та мито.

Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок) – консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством, прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат (послуг) за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування (пункт 2 статті 1 Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»). Відповідно до пункту 4 статті 4 цього закону фізичні особи, що обрали спрощену систему оподаткування сплачують єдиний внесок у загальному порядку. З 2015 року до сьогодні єдиний соціальний внесок зазнав значні зміни в частині розмірів нарахованих ставок. На останній грудень 2015 р. ставка нарахування внеску, для платників податку зазначених у статті 4 України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» залежала від класів професійного ризику, розмір якої коливався від 36,76 до 49,70 %. Ставка утримання страхового внеску для працівників відповідно до частини 4 статті цього закону складала – 3,6 %. На момент 01.01.2016 року утримання соціального податку для працівників було скасовано, замість цього встановили загальну ставку нарахування даного податку для платників (за рахунок роботодавців) зазначених у статті 4 цього закону у розмірі 22 % незалежно від професійного ризику виробництва. Така система облягшує процедуру загального оподаткування, як для працівників, так і для роботодавців, тепер не потрібно постійно вираховувати професійного ризику, а за ним і ставку податку. Крім того, при такому розкладі буде значно менше помилок, що позитивно відобразиться як на діяльності фізичної особи-підприємця, так держави в цілому. Дивлячись на те, що дана система оподаткування в частині єдиного внеску загальнообов'язкового державного соціального страхування триває вже два роки 2016–2018 рр, і очевидно, що вона є зручною, то, ймовірно за всього, що до 2020 року ставка залишиться незмінною.

Для виробництва чаю виробники замовляють сировину закордоном, сплачуючи митні платежі. Мито – це непрямий загальнодержавний податок, який нараховується на товари, що перетинають митний кордон України. Основні положення щодо регулювання та контролю за митними процедурами визначається Митним кодексом України (далі – МКУ) [0, С. 1]. Сировина, що придбається для виробництва кави та чаю згідно Розділу II МКУ станом 01 січня 2018 року зараховується до Групи 09 «Кава, чай, мате або парагвайський чай та прянощі», ставка ввізного мита для промислового виробництва компонентів кавових напоїв і кави натуральної, смаженої в зернах, меленої, розчинної складає 0%. Митна вартість товару згідно МКУ. Така митна ставка визначається з 19 вересня 2013 року, в момент прийняття першої редакції Митного тарифу. Отже, для виробників чаю митних обмежень не встановлюється, за мови, якщо згідно статті 234 частини сьомої та статті 374 частини шостої товар перевищує 150 євро, але не перевищує загальну фактурну вартість 10 000 євро, то в даному випадку митна ставка нараховується у розмірі 10% та сума ПДВ 20% відповідно до Податкового кодексу України.

В Митному кодексі розрізняють декілька видів митних ставок та декілька методів їх розрахунку, але в основному використовують ввізне мито, використовуючи адвалерну ставку мита, тобто відсоткове відношення до митної вартості товару. Така вартість визначається згідно договору купівлі товару. Правильний розрахунок митної вартості товару, що не дотримується встановлених вимог статті 374 Митного кодексу України описаний у формулі (1) [0, С.205]:

$$C_m = ЧФВ * C_t, \quad (1)$$

де C_m – сума мита; ЧФВ – частина фактурної вартості, що перевищує неоподаткований розмір (у грн.);

C_t – ставка мита встановлена до фактурної вартості товару, що дорівнює 10 %.

Отже, на прикладі виробників чаю та кави було описано систему оподаткування. В даному випадку була обрана спрощена система оподаткування. Обравши спеціальний режим оподаткування, суб'єкти господарювання звільняються від таких загальнодержавних податків як податок на доходи фізичних осіб, податку на прибуток, можливо від податку на додану вартість. Проте, для того щоб перейти на спрощену систему оподаткування необхідно дотримуватись вимог статті 291 Податкового кодексу України. Крім того, в Україні складна система митних процедур, що вимагає постійної уваги до змін законодавства. Немало важливо загальнообов'язковий платіж єдиного внеску, що за останні роки зазнав суттєвих змін. Будь-які економічні, політичні, світові зміни впливають на господарство країни, а отже і на суспільство в цілому.

Література:

1. Податковий кодекс України від 27.02.2018 підстава v001710-18/ ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/card/2755-17>. 2. Митний кодекс України від 03.12.2017 підстава 2177-19/ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/card/4495-17>. 3. Закон України про Митний тариф від 01.01.2018 підстава 2245-19/ ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/584-18>

Сироїд Н.П., аспірант
Науковий керівник – Замула І.В., д.е.н., проф.
Житомирський державний технологічний університет

ПОДАТКОВІ АСПЕКТИ ДОТРИМАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ

У зв'язку зі стрімким погіршенням екологічного стану як в Україні, так і в світі сьогодні є дуже актуальною проблема екологічної якості продукції. Якість продукції визначає стиль нашого життя, складає соціальну, економічну й екологічну основу для успішного розвитку суспільства і людини. Тому, питання розробки системних заходів із переведення шкідливих з екологічного боку технологій на екологічно чисті та їх інвестиційного забезпечення посідає визначне місце в сучасній економіці. Також, у сучасних економічних умовах проблема якості всіх видів продукції є головною умовою збереження здоров'я людини.

Українські сільськогосподарські підприємства, на нашу думку, – це основа побудови екологічно якісного та органічного виробництва продуктів харчування та конкурентоздатна продукція на Європейських та світових ринках. І як результат один із ефективних шляхів стабілізації економіки України. Проте, починаючи з 01.01.2017 року сільськогосподарські товаровиробники опинилися в складних умовах функціонування у зв'язку із скасуванням спеціального режиму оподаткування ПДВ та їх переведення на загальну систему оподаткування ПДВ. При цьому виключення із реєстру суб'єктів спеціального режиму оподаткування було здійснено на підставі рішення контролюючого органу.

Зміни в оподаткуванні сільськогосподарських підприємств України, зокрема, скасування спеціального режиму оподаткування досить негативно вплинули на діяльність сільськогосподарських товаровиробників. Отже, як було раніше прогнозовано, скасування спеціального режиму для сільськогосподарських товаровиробників призвело до закриття низки підприємств, розвитку безробіття, за рахунок скорочення робочих місць та обсягів виробництва. Вважаємо, дана галузь господарства потребує фінансової підтримки і пільгового режиму з ціллю стабілізації в умовах кризи.

Посівні площі основних сільськогосподарських культур в 1990 році становили 158479,6 тис. га, тоді як протягом останніх років їх розмір значно зменшується. Так, у 2015 році площа становила 138616,2 тис. га, що на 12,53 % менше порівняно з 1990 роком, в 2016 році – на 3,85% відповідно менше¹.

Таким чином, зважаючи на ситуацію, що склалася на сьогодні, вважаємо, що варто значну увагу приділити нормативно-правовій базі для сільськогосподарських виробників. Перш за все, з метою підтримки національного сільськогосподарського виробника варто не лише збільшувати фінансування, встановлювати пільгові режими, а й обкладати додатковим фіскальним навантаженням виробників, які виробляють продукцію яка шкодить здоров'ю.

Вважаємо за необхідне дослідити фіскальний досвід Європейських країн пов'язаний зі стимулюванням виробництва екологічно якісної продукції.

Останнім часом дедалі більше країн звертають увагу на цей інструмент екологічної та економічної політики та запроваджують нові екологічні податки. Екологічні податки – явище непросте, і кожна країна здатна вирішувати проблему їх запровадження своєрідним чином, що є однією з причин досить значної різноманітності видів екологічних податків.

З метою пошуку шляхів удосконалення вітчизняної системи оподаткування було проаналізовано основні податки спрямовані на підвищення екологічної якості продукції в розвинених країнах світу (табл. 1).

Таблиця 1

Податки та збори розвинених країн світу в сфері виробництва екологічно якісної продукції

Вид екологічних податків та зборів	Приклади використання	Країна
1	2	3
Плата за продукцію, яка шкодить довкіллю	збори на продукти (надбавка до ціни продукту, виробництво або споживання якого забруднює довкілля)	Німеччина
	плата за продукцію, що не відповідає екологічним стандартам	Польща
	плата за продукцію, яка шкодить довкіллю	Латвія
	плата за продукцію з використанням хлорфторвуглецю	Чехія

Продовження таблиці 1

¹На основі даних Державної служби статистики України. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2006/sg/rik/sg_u/rosl_u.html

1	2	3
	акциз на автомобілі	Великобританія
	податок на транспортні засоби	Словенія

Розбіжності у структурі і методах застосування національних екологічних податків є важливим чинником для розробки заходів гармонізації екологічних податків країн-членів ЄС. Закономірним є впровадження таких екологічних податків, які регулюють своєрідну для країни сферу діяльності або специфічний вид впливу на навколишнє середовище.

Отже, з метою стимулювання виробництва екологічно якісної продукції вітчизняними підприємствами варто виділити податкові аспекти дотримання екологічної якості продукції.

Сучасні умови на ринку екологічно якісної продукції не спрямовані на зростання попиту на екологічно якісну продукцію, що зумовлено як фіскальним тиском з боку влади на виробників і як результат – високі ціни на органічну продукцію.

Через різні причини (високу собівартість екологічно чистої сировини, необхідної для виготовлення екологічних товарів; застосування високоякісного обладнання; великого обсягу науково-дослідницьких робіт та ін.) собівартість екологічної продукції є вищою порівняно зі собівартістю її аналогів. Відповідно і ціна екологічної продукції у багатьох випадках виявляється вищою, ніж ціна аналогічної традиційної продукції.

Тож, базуючись на практиці Європейських країн варто розробити ефективну податкову систему. Як перший крок, ми пропонуємо в межах існуючого податкового кодексу та Розділу VIII. Екологічний податок виділити наступні види податків (табл.2).

Таблиця 2

Удосконалення фіскального аспекту екологічної якості продукції в Україні

Вид екологічних податків та зборів	Приклади використання	Об'єкт	Суб'єкт	База оподаткування	Ставка
Плата за продукцію, яка не є екологічно чистою	податок на продукти, що несуть негативний вплив на здоров'я (надбавка до ціни продукту)	продукти харчування, що негативно впливають на організм людини	виробник	повна собівартість продукції	адвалорна
	плата за продукти харчування, що не відповідають екологічним стандартам	продукти харчування, вироблені з порушенням екологічних стандартів	виробник	повна собівартість продукції	адвалорна
	плата за продукцію, яка містить ГМО	продукти харчування, що містять ГМО	виробник	повна собівартість продукції	адвалорна

Таким чином, об'єктом оподаткування мають стати продукти харчування, що негативно впливають на організм людини, продукти харчування, вироблені з порушенням екологічних стандартів, а також продукти харчування, що містять ГМО. Розмір податку буде визначатися виходячи із розрахунку:

Сума екологічного податку = Повна собівартість продукції x ставка оподаткування.

Ставка оподаткування повинна бути фіксована, а сума екологічного податку включається до витрат підприємства-виробника.

Отже, впровадження даних податків дасть можливість вирішити проблему високих цін на екологічно якісну продукцію, недобросовісних виробників та забезпечило б наповнення бюджету. А накопичені таким шляхом кошти варто було б спрямувати на підтримку екологічно спрямованих виробників.

Таким чином, можна зробити висновки, що за досить тривалий час свого існування фіскальна система України поряд з очевидними перевагами має й суттєві недоліки. Зміни, що відбулися в останній час значно вплинули на майбутній розвиток сільського господарства. Однак, це може стати свідченням того, що система оподаткування аграрної сфери спрямовуються на виконання не тільки фіскальної і стимулюючої функцій, а й регулюючої, що значно вирівнює принцип податкової рівності.

Вважаємо, що перетворення у фіскальній системі у вигляді відміни спеціального режиму оподаткування зумовлені пошуками оптимізації податкової системи, створенні такої системи оподаткування, яка не порушувала б принцип справедливості, вирівнювала податкове навантаження серед платників та одночасно задовольняла потреби держави.

**Н.М. Сіваковська, магістрант, 1 курс, гр., ООМ-3, ФОФ
Науковий керівник – І.Л. Грабчук, к.е.н. доц.
Житомирський державний технологічний університет**

ДО ПИТАННЯ ВИБОРУ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

В наш час існує багато підприємств, які знаходяться на ринку давно та які створені нещодавно. І робота кожного з них не обходиться без ведення бухгалтерського обліку. Раніше вся діяльність підприємств фіксувалась лише на папері, що значно ускладнювало роботу для бухгалтерів. На сучасному етапі економічного розвитку розроблено багато програм, які суттєво полегшують роботу працівників та роблять інформацію доступною для користувачів, які мають в ній потребу та які мають такі повноваження.

Коли підприємство лише починає свою роботу, то для ведення обліку воно не потребує багато працівників та їхнього часу для виконання своїх обов'язків. Але метою діяльності кожного підприємства є досягнення його ефективної діяльності та отримання максимального прибутку в результаті. Для цього воно повинне розширювати межі своєї роботи, що призведе до більшого навантаження своїх працівників. Саме застосування комп'ютерних програм дає змогу полегшити щоденне ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. Адже найголовнішими завданнями керівника є зайняти лідируюче положення на ринку, ефективно організувати роботу персоналу.

До переваг впровадження комп'ютеризованого обліку можна віднести: швидка обробка інформації, що надходить на підприємство; швидкий обмін бухгалтерськими даними між працівниками; швидке формування бухгалтерської звітності; зменшення кількості помилок при реєстрації щоденних операцій. Серед перешкод впровадження комп'ютеризованого обліку можна назвати: вартість комп'ютерних програм для ведення бухгалтерського обліку; недостатня кількість кваліфікованих кадрів; недостатньо забезпечені робочі місця комп'ютерною технікою на підприємстві. Для ведення бухгалтерського обліку на підприємстві, його керівництво повинне обрати таку комп'ютерну програму, яка на його думку буде як найкраще підходити працівникам та достовірно відображати всю інформацію про його діяльність. Але важливим критерієм є їхня вартість, оскільки такі програмні продукти є не дешевими і тільки починаючи свою діяльність це може створити деяку перешкоду для компанії.

Оскільки широке впровадження комп'ютерних програм в сферу бухгалтерського обліку почало здійснюватися відносно недавно, тому комп'ютеризація цієї ділянки має певні перешкоди. До них можна віднести: недостатня оснащеність комп'ютерною технікою відділів підприємства; некваліфікованість робітників; відсутність приміщень, які будуть відповідати всім вимогам для продуктивної роботи.

На сьогодні існують такі програмні продукти для ведення бухгалтерського обліку та подачі звітності, як: «1С: Підприємство», «Парус», «М.Е.Дос» «Акцент», «Галактика», «Діасфорт», «Інфін», «Інфософт», «Омега» та інші. Кожна з них для конкретного підприємства матиме свою плюси і мінуси, тому слід уважно підходити до вибору такої програми, оскільки від цього залежить його подальша діяльність.

Найпоширенішою програмою є «1С: Підприємство». Це пов'язано з тим, що вона є порівняно з іншими програмами простою у використанні, а її розробники займаються постійним оновленням, що розширює діапазон її можливостей. Також вона має різні конфігурації, які поділені на різні напрями, що дозволяє вибрати підприємцю свою, в залежності від виду його діяльності. Але дана програма має свої недоліки. Одним з таких є те, що вона потребує потужної операційної системи комп'ютера, проте не всі підприємства можуть собі це дозволити.

Ще одним популярним продуктом є «М.Е.Дос». Вона направлена на подання звітності в електронному вигляді та здійснення електронного документообігу. Для того щоб працювати в цій програмі потрібно мати ключі електронного цифрового підпису. Вона також є не складною у використанні, оскільки її розробники протягом певного часу прислухались до всіх зауважень користувачів для її удосконалення.

Отже, комп'ютеризація бухгалтерського обліку є важливою проблемою в наш час. Оскільки дозволяє значно полегшити роботу персоналу підприємства, економлячи їх час та сили. Також дає змогу мінімізувати помилки, яких може допуститись працівник на папері. Проте не всі підприємства мають змогу швидко це зробити, тому що це потребує зміни кадрів або підвищення їхньої кваліфікації, придбання нової техніки, яка є не дешевою, а тому є не всім доступною. Підприємство, що лише починає вести бухгалтерський облік з використанням інформаційно-комп'ютерних технологій, має серйозно підійти до вибору програми, яку буде використовуватися. Цей вибір залежить від виду діяльності, від кількості кваліфікованих працівників, які можуть працювати з комп'ютером, від технічного оснащення та фінансових можливостей компанії. Важливим моментом є вибір якісної комп'ютерної техніки, що впливає на роботу обраної програми. Адже при припиненні її роботи, робота підприємства теж стане, що може мати негативні наслідки в кінці звітного періоду.

О.О. Удачина, магістрант, I курс, гр. ЗОО-17-2м, ФОФ
Науковий керівник – С.М. Лайчук, к.е.н., доц.
Житомирський державний технологічний університет

СУБ'ЄКТИ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: ОСОБЛИВОСТІ ВИБОРУ

Бухгалтерський облік на будь-якому підприємстві ведеться відповідно до єдиних методологічних засад і правил, встановлених Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, Планом рахунків бухгалтерського обліку, а також обліковою політикою підприємства. Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку несе власник підприємства або уповноважений ним орган (посадова особа). Саме власник або керівник залежно від обсягів облікової інформації, яка обробляється, приймають рішення щодо вибору суб'єкта ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. Вибір оптимальної форми організації бухгалтерського обліку, визначення переваг і недоліків використання форм організації бухгалтерського обліку залишаються одними з актуальних питань.

Залежно від організаційно-правової форми підприємства, його виду та обсягів діяльності для ведення бухгалтерського обліку на підприємстві можуть залучатися внутрішні або зовнішні суб'єкти (табл. 1).

Таблиця 1

Суб'єкти ведення бухгалтерського обліку

Внутрішні суб'єкти	Зовнішні суб'єкти
1. Бухгалтер	1. Бухгалтер-приватний підприємець
2. Бухгалтерська служба на чолі з головним бухгалтером	2. Централізована бухгалтерія
3. Керівник підприємства	3. Спеціалізовані підприємства
4. Власник підприємства	4. Аудиторські фірми

Групування суб'єктів ведення бухгалтерського обліку дало можливість виділити дві основні форми організації бухгалтерського обліку:

1. Бухгалтерський інсорсинг – форма організації бухгалтерського обліку, яка передбачає ведення бухгалтерського обліку внутрішніми відносно підприємства суб'єктами.

2. Бухгалтерський аутсорсинг – форма організації бухгалтерського обліку, яка полягає у передачі окремих бухгалтерських функцій або всього процесу ведення бухгалтерського обліку зовнішнім суб'єктам з метою підвищення якості та ефективності їх виконання.

Забораються вести облік власнику або керівнику підприємства у випадках оприлюднення підприємством звітності. До таких підприємств відносяться: публічні акціонерні товариства, підприємства – емітенти іпотечних облігацій, іпотечних сертифікатів, облігацій підприємств і сертифікатів фондів операцій з нерухомістю, а також професійні учасники фондового ринку, банки, страховики та інші фінансові установи. Крім того, оприлюднювати свою річну фінансову звітність, у тому числі консолідовану, за останні 3 роки повинні: державні та комунальні унітарні підприємства; господарські товариства, у статутному капіталі яких більше 50 % акцій (часток) належать державі або територіальній громаді; господарські товариства, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких належать господарським товариствам, частка держави або територіальної громади в яких становить 100 %.

Аутсорсинг рекомендується використовувати на великих підприємствах, у корпораціях, де виникає найбільша ймовірність допущення помилок при веденні бухгалтерського обліку, а також в організаціях, які з об'єктивних причин змушені скорочувати робоче місце бухгалтера з метою скорочення фонду заробітної плати.

Користуватися послугами аутсорсингової компанії або аудиторської фірми можуть також малі та середні підприємства, підприємства з відокремленими підрозділами, підприємства з сезонним виробництвом, підприємства з іноземним капіталом тощо.

Централізована бухгалтерія як одна з форм організації бухгалтерського обліку може застосовуватися тільки в бюджетних установах. Крім того, термін «централізована бухгалтерія» може застосовуватися і при визначенні виду структури бухгалтерської служби підприємства. Проте цей термін не має жодного відношення до бухгалтерського аутсорсингу.

Для прийняття рішення про запровадження відповідної форми організації бухгалтерського обліку (інсорсингу чи аутсорсингу) слід порівняти вартість послуг з бухгалтерського обліку, виставлену аутсорсинговою компанією, з витратами на утримання облікового персоналу. Як варіант оптимального компромісу використання аутсорсингу та інсорсингу в частині ведення облікових робіт.

М.В.Франчук, студ, гр. ОА-82, IV курс, ФОФ
Науковий керівник – к.е.н., доц. С.Л. Безручук
Житомирський державний технологічний університет

СУЧАСНИЙ СТАН ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Важливим видом підприємницької діяльності є торгівельна діяльність, яка займає провідну роль у розвитку споживчого ринку, в обслуговуванні населення шляхом реалізації товарів і задоволенні постійно зростаючих потреб споживачів в різноманітних товарах та послугах. В сучасних умовах актуальним різновидом звичайної торгівлі є торгівля на відстані, тобто торгівля через інтернет-магазини.

Інтернет-магазин – один із найперспективніших видів торгівлі в плані зниження накладних витрат і збільшення прибутку підприємства. Він є інтерактивним сайтом, на якому рекламуються товари та послуги, приймаються замовлення, пропонуються різні варіанти оплати замовлених товарів і послуг, включаючи і миттєву оплату "електронними" грошима. Серед науковців, які розробляли економічні підходи та методи інвестування в нові види діяльності, доцільно згадати роботи А.Л.Бабосюка, П.Л.Віленського, А.Ф.Гойка, В.М.Гриньової, А.Б. Ірисова та інших.

Споживачеві, як і в будь-якому іншому магазині, надається гарантія на оплачені товари та послуги, а також є можливість оформити банківський кредит. Угоди можуть укласти як фізичні, так і юридичні особи. Спеціального нормативного документа, який би повністю регламентував торгівлю через інтернет-магазин, немає. Отже, інтернет-торгівля регламентується тими самими документами, що й інші види торгівлі з врахуванням її особливостей.

Основною проблемою для підприємця, який хоче розпочати свою діяльність в інтернет магазині є обов'язкова державна реєстрація. Також за кожним інтернет-магазином має бути зареєстрований конкретний підприємець чи підприємство, а не просто фізична особа. Тому першою вимогою для особи, що відкриває інтернет-магазин, є реєстрація юридичної особи або ФОП у встановленому порядку. Одночасно відбувається реєстрація як платника податків у відповідних податкових органах. Діяльність інтернет-магазину без державної реєстрації є адміністративним порушенням, за яке передбачена відповідальність у вигляді штрафу.

Найпоширенішими розрахунками оплати при торгівлі через Інтернет-магазини є безготівковий та готівковий. При безготівковому розрахунку після оформлення замовлення на доставку товару покупець отримує рахунок на оплату. Здебільшого безготівковий розрахунок використовується при передоплаті замовленого товару. Готівкою покупець розраховується в момент отримання товару від кур'єра-продавця у себе вдома (якщо покупець – фізична особа) чи в приміщенні офісу (для юридичних осіб), або в офісі продавця. Окремо слід зазначити про види оплати, які для продавця є безготівковими, а для покупця – готівковими: післяплата – застосовується при доставці товарів поштою.

У момент отримання товару на поштовому відділенні покупець передає готівку для перерахування на банківський рахунок продавця; оплата сторонньому кур'єру – якщо покупець оплачує товари готівкою кур'єру, а кур'єр не є працівником продавця, останній може вносити отримані кошти не в касу продавця, а на його банківський рахунок. Значно рідше при Інтернет-торгівлі застосовується оплата за допомогою банківської платіжної картки (БПК) та електронними грошима. Електронні гроші для підприємства фактично є дебіторською заборгованістю компанії, що займається обслуговуванням електронних гаманців.

Облік торговельних операцій здійснюється в загальноновстановленому порядку. При цьому дохід у бухгалтерському обліку відображається в момент передачі права власності на товар покупцеві. Це відбувається, як правило, у момент вручення товару покупцеві. Отже, до моменту вручення відправлення адресату право власності на нього належить продавцю, і він може заборонити його видачу, оформити повернення товару, переадресувати відправлення іншому замовнику, зменшити суму накладної плати, визначеної при оформленні відправлення, та ін. Специфіка такого виду продажу полягає ще і в тому, що інформація про дату вручення поштового відправлення замовнику надійде до продавця з деяким запізненням (на 4–6 день після вручення самого відправлення), а в обліку вона повинна бути відображена в тому періоді, в якому товар вручено (передано) покупцю. Отже, провівши дослідження ми дослідили, що в практичній діяльності Інтернет-магазинів використовуються різні системи розрахунків за товари та способи доставки. Хоча кур'єрська доставка з можливістю оплати готівкою має більшу популярність з поміж інших форм, що пояснюється недостатнім рівнем розвитку віртуальних платіжних систем.

А.А. Черниш, магістрант
Науковий консультант – Д.Л. Лозинський, к.е.н., доц.
Житомирський державний технологічний університет

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЗАСТОСУВАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

В інформаційному суспільстві широко використовуються комп'ютерні технології, які проникли у всі сфери суспільного життя, в тому числі і в бухгалтерський облік. На переважній більшості вітчизняних підприємств бухгалтерський облік комп'ютеризований, адже використовуються різноманітні програмні продукти вітчизняного та зарубіжного виробництва, серед яких "1С: Бухгалтерія", "Парус", "Галактика", "БОС-Бухгалтер", "Діловод", "Дебет Плюс", "GrossBee", що дозволяє швидко збирати, обробляти та узагальнювати інформацію про факти господарського життя. Комп'ютеризація бухгалтерського обліку передбачає створення автоматизованих робочих місць, що оснащені відповідним технічним і програмним забезпеченням. Це дозволяє полегшити та пришвидшити ведення бухгалтерського обліку та формувати повну та релевантну інформацію про економічні процеси на підприємстві, зменшити кількість помилок при формуванні звітності.

В останні роки в бухгалтерський облік почалося впровадження хмарних технологій. Термін "к্লাуд-технології" (хмарні технології) з'явився наприкінці ХХ століття у розробках Дж. Маккарті. З 2008 року цей термін набув розповсюдження у світі інформаційних технологій. Генеральний директор компанії "Google" Е. Шмідт вперше використав термін "cloud computing" (англ. "cloud computing" – хмарні обчислення, де "cloud" – хмара, "computing" – обчислення). "Хмарна" технологія – це концепція так званої "обчислювальної хмари", згідно з якою програми запускаються і видають результати роботи у вікно стандартного веб-браузера на локальному персональному комп'ютері. При цьому всі програми та їх дані, необхідні для роботи, знаходяться на віддаленому сервері в Інтернет-мережі [1, с. 4]. Назва цієї технології пов'язана з особливостями її реалізації, оскільки дані зберігаються й обробляються в так званій хмарі, що нагадує один великий віртуальний сервер. Виділяють три типи хмарних технологій: DaaS – Desktops-as-a-Service, IaaS – Infrastructure-as-a-Service, SaaS – Software-as-a-Service. У бухгалтерського обліку найбільш поширеною є модель – SaaS.

Таким чином, використання хмарних технологій передбачає використання сервісів, що дозволяють зберігати великий масив інформації, замість програмного забезпечення. При цьому підприємство має можливість зекономити на придбанні технічних засобів і програмного забезпечення та на обслуговуванні всіх цих елементів інформаційної системи. Впровадження хмарних технологій для ведення обліку забезпечує оперативну зміну конфігурації корпоративної ІТ-інфраструктури залежно від поточних потреб, створює умови щодо доступу до системи з будь-якого місця за наявності мережі Інтернет. Проте, крім переваг, використання хмарних технологій в бухгалтерському обліку має і недоліки, що узагальнені в табл. 1.

Таблиця 1. Переваги та недоліки впровадження хмарних технологій

Ознаки	Переваги	Недоліки
Доступ до даних	чітка регламентація прав доступу до наявних ресурсів (документів) із суворим контролем їх видимості в глобальній мережі Інтернет; можливість детально контролювати зміни, які вносяться іншими користувачами у загальнодоступні документи, а також при необхідності відновлювати їх вміст до будь-якого із проміжних станів	низький рівень безпеки даних, дані перебувають у хмарі разом із додатком; можливість крадіжки даних
Доступ до Інтернету	доступ з будь-якого технічного засобу, що має доступ до мережі Інтернет	неможливість роботи з сервісами хмари без постійного підключення до Інтернет
Застосування	можливість швидкого пристосування до змін у зовнішньому середовищі	незначне поширення на сучасному етапі розвитку
Економічний ефект	зниження витрат на організацію баз даних та придбання дорогого програмного забезпечення; налаштування, усунення несправностей, розширення інфраструктури тощо бере на себе сервіс-провайдер	якщо не забезпечений належний рівень безпеки, можлива хакерська атака з метою доступу до конфіденційної інформації (ці зловмисні дії можуть призвести до збитків)

Перелічені переваги свідчать про доцільність застосування таких технологій типу SaaS в бухгалтерському обліку. Але застосування хмарних технологій, на наш погляд, має два основні недоліки: це неможливість роботи з сервісами хмари через збої з Інтернетом і загроза хакерської атаки з метою доступу до конфіденційної інформації. Проблеми з інтернет-трафіком або відсутність Інтернету призведуть до неможливості оперативного формування інформації про факти господарського життя в бухгалтерському обліку. На рівні підприємства зменшити розмір ризиків, що виникають у процесі застосування хмарних технологій, можливо за допомогою таких управлінських рішень: ретельний підхід до вибору провайдера "хмари", впровадження двофакторної аутентифікації, шифрування та маскуванню даних.

Література:

1. Легенчук С.Ф., Лозинський Д.Л. Ідеальна система бухгалтерського обліку: утопічна ідея чи реальність ІТ-економіки? / С.Ф. Легенчук, Д.Л. Лозинський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 2. – С. 3–10.